Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 3 (2005) ♦ Вівторок, 12 січня 1999 року ♦ Ціна договірна

12 січня

✔1656 року Швеція визнала державу Богдана Хмельницького

✔1918 року центральноєвропейські держави визнали Українську Народну Республіку

✔1861 року в Петербурзі почав виходити перший український журнал "Основа"

✔1878 року народився поет Василь Пачовський. Минає 105 років від дня народження поета Василя Еллана-Блакитного

✔1907 року в Житомирі народився конструктор космічних кораблів Сергій Корольов

На порядку денному — МПА

На завершальному етапі другої сесії Верховної Ради XIV скликання парламентарії працюватимуть передусім над законопроектами, пов'язаними з указами Президента, і тими законами, розгляд яких наприкінці року було вимушено відкладено через бюджетний процес. Як повідомив на нараді голів комітетів і фракцій Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко, на розгляд сесії 12—15 січня внесено, зокрема, законопроекти про місцеві податки та збори і про джерела фінансування діяльності органів державної влади, у другому читанні — про вибори Президента України, про столицю місто-герой Київ, про Національний банк.

(Закінчення на 2-й стор.).

 У номер

Наші крила в російському небі

МНС Росії має намір придбати транспортний літак Ан-70 для проведення випробувань у складних умовах базування.

Порівняно з використовуваними МНС транспортними літаками типу Іл-76 вантажопідйомністю до 50 т літакові Ан-70 (35 т) потрібна, зокрема, злітно-посадочна смуга меншої довжини. Крім того, український літак може робити посадку на грунтових смугах, що недоступно для Іл-76. Вартість Ан-70 оцінюється в 50 млн. доларів, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Дім, який збудував...

4—5

За дзвінкими бурульками, за дорогими бірюльками

Всі витрати в житті починаються з товарів, які входять до групи найнеобхідніших. І якби замість хліба та молока ви раптом придбали заколку для волосся, вас записали б до розряду не зовсім нормальних людей. Однак є такі особливі дрібниці, які раз на рік стають предметами нагальними. Чи були готові мешканці столиці зі своїми худими гаманцями до прикрашання святкових ялинок? У що обійшовся їм традиційний ритуал?..

(Закінчення на 14-й стор.).

Відпочинок із присмаком роботи

У неділю Президент України Л. Кучма побував на Тернопільщині. Свою поїздку глава держави розпочав з відвідання одного з найбільших промислових підприємств сільськогосподарського машинобудування у західному регіоні — Тернопільського комбайнового заводу. Він оглянув техніку, яку виготовляє підприємство, — новий бурякозбиральний комбайн «Збруч», інші модернізовані коренезбиральні машини. Поїздка ця була не випадковою, адже через фінансові труднощі завод простоює, а селяни змушені збирати цукрові буряки вручну. За словами Президента, урядові необхідно активніше використовувати можливості лізингу.

Конституція Автономної Республіки Крим

6—11

Які реформи, така й допомога

У Києві перебуває американська делегація на чолі зі спеціальним радником держсекретаря США з питань відносин з новими незалежними державами Стівеном Сестановичем.

Як повідомили кореспондентові «ГУ» у посольстві США в Україні, відбудуться зустрічі з керівниками українського уряду. Йтиметься про хід економічних реформ у нашій державі, умови надання Україні американської фінансової допомоги на 1999 рік, статус кредиту розширеного фінансування, інвестиційний клімат тощо. Можливі також консультації у рамках комітету з економічного співробітництва комісії «Кучма—Гор».

Одинокі серця...

15

Лист на першу сторінку

Струсити б із шиї посередників

Площі садів і виноградників, обсяги виробництва, врожаї в нашому господарстві такі самі, що й вісім років тому, а прибуток зменшився у десятки разів.

Вихід із цієї ситуації бачу один — стабільні податки для сільського господарства.

А ще струсити б з нашої шиї посередників, які окупували сільського виробника. Ось лише один приклад: усі отрутохімікати ми отримуємо тепер тільки з-за кордону і лише через комерційні структури, які буквально роздягають селянина.

Микола ГУНЬКО,
директор агрофірми «Чорноморець»,
Герой Соціалістичної Праці.

Бахчисарайський район,
Автономна Республіка Крим.

«Дайте, дядьку, п'ятака...»

Увесь післяноворічний тиждень під'їзд нашої багатоповерхівки здригався від дзвінків та стуків у двері. Маленькі жебраки (хто б подумав, що їх стільки у Києві!) навперебій, намагаючись випередити одне одного, просилися «поколядувати». Жодних атрибутів Різдва Христового: ні вертепів, ані віфлеємських зірок, ані масок, звичайно, у них не було. Не було навіть пшона, яким заведено посипати в гостинних господарів, щоб у тих «і в коморах і в кишенях» не було порожньо...

(Закінчення на 16-й стор.).

 Спорт

Золоті хвилі Пекіна і Гонконга

«Містер батерфляй» з України Денис Силантьєв

Блискуче виступили в Китаї на етапах чергового Кубка світу з плавання в 25-метровому басейні українські майстри. Наша зірка Денис Силантьєв (Запоріжжя) здобув у підсумку чотири золоті і срібну медалі на різних дистанціях (батерфляй). Дві найвищі нагороди і срібна — в активі кримчанки Яни Клочкової (комплексне плавання).

Спортивну добірку читайте на 16-й стор.

○ Обвал породи на шахті «Міусинська» (Красний Луч Луганської області) перепинив двом гірникам дорогу до виходу.

○ Під Севастополем знешкоджено сто два боєприпаси часів Великої Вітчизняної.

○ Курс гривні стосовно долара на чорному ринку продовжує падати: 4,15 — 4,17 грн./$1.

P.S.

Наш уряд готується зустріти місію МВФ

У номер

✔ Київ

Політики — дітям

Всеукраїнське громадське об'єднання захисту конституційних прав і свобод громадян України «Правозахист» разом з Українським національним комітетом молодіжних організацій провели різдвяне свято для дітей з багатодітних та малозабезпечених родин міста Києва.

Малечу та дорослих привітала голова «Правозахисту» народний депутат України, член фракції СПУ-СелПУ «Лівий центр» Ніна Марковська. Дітям вручили солодкі подарунки. Надовго залишаться в пам'яті малюків доброта та любов організаторів і спонсорів, які підготували для них це чудове свято.

✔ Луцьк

Почали з новосіль

58 сімей із числа потерпілих від наслідків аварії на Чорнобильській АЕС справили новосілля в новому будинку в Луцьку. Дім на кошти Чорнобильського фонду з дольовою участю Луцького автозаводу спорудив місцевий райагробуд.

Невдовзі новосілля справлятимуть у центрі міста. За розпорядженням міського голови багатоквартирні будинки зводитимуть на місці старих, що потребують знесення.

✔ Київ

Пригода на слизькій дорозі

Народний депутат України і лідер партії «Громада» Павло Лазаренко здивований упередженим трактуванням деякими засобами масової інформації причин автомобільної аварії, що трапилася з членами його родини. На його думку, це була дорожньо-транспортна пригода, якій навряд чи варто приділяти стільки уваги. Тим паче, вона ще розслідується і ніхто більше, крім сина Павла Лазаренка Олександра та племінника Андрія, в ній не постраждав.

Навмисних дій не простежується, але, як заявив Павло Іванович, який був свідком нещасного випадку, перебуваючи в іншому автомобілі, все сталося через те, що «Жигулі», які рухалися попереду, несподівано виїхали на середину траси і перекрили її. Вимушене термінове маневрування на слизькій дорозі і скінчилося аварією. Машина, в якій перебували син і племінник, опинилася в кюветі й перекинулася.

«Мене дивує те, що водій «Жигулів» Станіслав Ошовський втік з місця події і цілу добу перебував у розшуку, зате дуже оперативно з'явився у телепрограмі УТН зі своєю версією дорожньо-транспортної пригоди», — сказав П. Лазаренко.

✔ Луганськ

Шестеро висновків уже не чекають...

Підтвердилися припущення спеціалістів щодо порушення елементарних правил техніки безпеки, що призвели до підземного вибуху на шахті імені Кірова ДХК «Луганськвугілля». Там, як ми повідомляли, загинули 6 гірників.

Урядова комісія разом з обласною дійшли спільного висновку — причиною трагедії в загазованій тупиковій виробці на горизонті 560 метрів стало використання під час бурильно-підривних робіт накладних зарядів (що заборонено в подібних умовах). За цим фактом Луганською обласною прокуратурою порушено кримінальну справу. Під загрозою звільнення з посад опинилися директор та головний інженер шахти.

Фото Вадима ЛІСНОГО (ДІНАУ).

На порядку денному — МПА

(Початок на 1-й стор.).

З восьми законопроектів, пов'язаних з президентськими указами, на нинішній сесійний тиждень внесено шість, серед них — про спеціальний режим інвестиційної діяльності у Донецькій області, про зміни в оподаткуванні прибутку підприємств та податку на додану вартість. Загалом до порядку денного внесено понад 40 питань, більшість із яких розглядатимуть за скороченою процедурою.

Особливої гостроти серед учасників наради набрала дискусія про внесення нині на розгляд сесії питання про вступ України до Міжнародної парламентської асамблеї країн СНД. Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко нагадав, що неприйняття позитивного рішення гальмує всі нагальні питання ратифікації (фракція КПУ блокує голосування з усіх ратифікаційних угод до прийняття постанови про вступ до МПА) і закликав депутатів дати «добро». Однак представники правоцентристських фракцій вважали, що повторне внесення цього питання порушує Регламент. На думку голови Комітету з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин Геннадія Удовенка, доцільно повернутися до питання про вступ до МПА після лютневого засідання глав держав СНД, на якому розглядатимуть трансформацію СНД у сучасних умовах. Зрештою, учасники наради вирішили внести до порядку денного цього тижня питання про МПА.

Юліана ШЕВЧУК.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про нагородження відзнакою Президента України «Орден князя Ярослава Мудрого»

За видатні особисті заслуги перед Українською державою в галузі державного будівництва, багаторічну громадську діяльність **постановляю:**

Нагородити відзнакою Президента України «Орден князя Ярослава Мудрого» IV ступеня КРАВЧУКА Леоніда Макаровича — народного депутата України.

Президент Украї[ни] Л. КУЧМА.

м. Київ, 10 січня 1999 року.
№ 6/99

«Енергетична безпека України. Європейський вимір»

Міжнародна конференція під такою назвою відбудеться у Києві 26—27 січня. Ініціював таке масштабне обговорення проблем розвитку вітчизняного паливно-енергетичного комплексу, власного видобутку енергоресурсів, підвищення ефективності їх використання і транспортування профільний комітет Верховної Ради.

Його голова Михайло Ковалко відзначає, що серед організаторів — Комісія з питань ядерної політики і екологічної безпеки при Президентові України, Міненерго, Держкомітет з нафтової, газової і нафтопереробної промисловості, Держкоменергозбереження, АТ «Укренергозбереження», Національна академія наук, Науково-технічна спілка енергетиків України. Це надає форуму не лише авторитетності, а порушуваним питанням — державної ваги, але є й запорукою практичного здійснення рішень. За результатами роботи конференції буде підготовлено колективну монографію «Енергетична безпека України. Погляд у XXI століття» і щорічний національний звіт «Енергетична безпека України, 98». Із найактуальніших повідомлень увазі учасників пропонуються: роль України у світовій системі транспортування паливно-енергетичних ресурсів: оптимальні рівні самоенергозабезпечення країни і регіонів; шляхи диверсифікації енергонадходжень; формування енергоринку; інноваційні та інвестиційні проекти в галузі паливно-енергетичного комплексу.

Влас. інф.

Концесії — партнерство виконавчої влади та підприємців у галузі розбудови державної інфраструктури та надання комунальних послуг

Корисні копалини

Обговорюємо законопроект

Членами Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій внесений на розгляд Верховної Ради України та рекомендований для прийняття у першому читанні проект закону про концесії. У зв'язку з цим доречно нагадати загальні принципи концесійної системи та навести деякі приклади її застосування.

Коли йдеться про концесії, то одразу виникає асоціація з концесією на розробку корисних копалин. Але є дещо інший підхід до концесій. Він пов'язаний насамперед зі створенням державної інфраструктури, її утриманням та подальшою розбудовою на користь держави та її громадян.

Слід зазначити, що концесії пов'язані з розбудовою державної чи комунальної інфраструктури та утриманням і створенням державної та комунальної власності у галузях енергопостачання, комунальних послуг, водопостачання, міського та міжміського транспорту та транспорту взагалі. Під концесією мається на увазі договір, згідно з яким держава або органи місцевого самоврядування доручають підприємству-концесіонеру будівництво (реконструкцію) та експлуатацію об'єкта суспільного призначення або передають йому в управління вже наявний об'єкт суспільного призначення. Тобто економічний механізм концесій полягає у співпраці державного та приватного секторів у таких сферах народного господарства, як енергетика, водопостачання, утилізація збирання сміття, громадський транспорт тощо.

Держава або місцеві органи влади передають інфраструктуру, що перебуває та завжди залишається у їх власності, приватному підприємству, яке не тільки експлуатує та надає у користування споживачів цю інфраструктуру, а й вкладає кошти у її подальшу розбудову та створення нової інфраструктури. Тобто йдеться про приватне інвестування державної чи комунальної інфраструктури, що має певні переваги особливо в умовах обмеженого бюджетного фінансування. Зміст принципу концесій полягає у тому, що певні послуги (комунальні, транспортні, послуги енергопостачання тощо) надаються не органами місцевого самоврядування, а підприємствами-концесіонерами. Кожне підприємство-концесіонер має свою спеціалізацію, що дає змогу гарантувати високу якість послуг, пристосованих до кожного типу концесії. Отже, концесія є способом звільнення державного органу чи органу місцевого самоврядування від видатків та ризиків надання комунальних послуг та розбудови державної чи комунальної інфраструктури.

Основною перевагою концесії є чітке розмежування повноважень між виконавчими органами влади, що діють від імені громадян-споживачів, та підприємством-концесіонером, яке вносить свої технічні навички, вміння та капітал у розвиток тієї чи іншої інфраструктури. Такий чіткий розподіл ролей гарантує збалансоване управління: з одного боку — громадський інтерес, а з другого — економічні сили та ринок. Це дозволяє обом сторонам вести постійний діалог, що забезпечує розвиток державної чи комунальної інфраструктури у напрямі задоволення потреб населення.

При цьому неабияке значення має контроль якості послуг з боку органів місцевого самоврядування. Досвід показує: контроль підсилюється, коли він спрямований на діяльність концесіонера, що має дотримуватися умов договору про якість і безперервність послуг під страхом санкцій — аж до позбавлення права на концесію і передачі повноваження з управління відповідним органам виконавчої влади. Надавати концесію — це не означає розпродавати відповідні державні чи комунальні підприємства. Надавати концесію — означає робити не менше, а краще й більше, залучаючи приватний капітал та координуючи діяльність усіх підприємців, задіяних у цьому процесі, забезпечуючи контроль за умовами надання послуг (тарифів, цін, стандартів) протягом усього терміну дії договору і зберігаючи при цьому державну чи комунальну власність на об'єкт концесії.

Щоб пояснити, в чому полягає суть концесій і яким є механізм їх застосування, варто звернутися до французького досвіду у розбудові концесій, адже Франція є визнаним європейським лідером у цій сфері.

Типовими секторами, де застосовується у Франції принцип концесії, є: водопостачання (75% — концесії, 25% — місцеві органи влади забезпечують надання послуг власними силами); утилізація збирання сміття (50% — концесії, 50% — місцеві органи влади самі надають послуги в цій сфері); місцевий транспорт; автошляхи. Щоб пояснити, як діє концесія, візьмімо, наприклад, місцевий транспорт, де послуги здебільшого надаються на концесійній основі, попри високий рівень субсидій. По-перше, транспортні послуги надаються не органом місцевого самоврядування, а транспортним підприємством. По-друге, певні витрати переносяться на концесіонера (закупівля транспортних засобів). Це дає змогу органам місцевого самоврядування сконцентрувати кошти в інших секторах. А якщо місцева влада збирається інвестувати в інші сектори, це полегшить отримання кредитів та позик. По-третє, якщо органи місцевого самоврядування незадоволені рівнем надання послуг концесіонером, то його можна замінити або вплинути на нього. І останнє. Якщо надання такої послуги, як перевезення місцевим транспортом, бере на себе орган місцевого самоврядування, то всі фіксовані витрати лягають на нього.

Надавати концесію — означає робити не менше, а краще й більше

Тополя навчила не чекати грому

На схилах Рибальської балки Дніпропетровська виникла, було, страшніша загроза, аніж лихо на Тополі

Самоврядування: випробування трагедією

Через рік після того, як у Дніпропетровську на житловому масиві Тополя сповз у провалля і розсипався на друзки багатоповерховий будинок, можна констатувати: 1380 потерпілих вдалося, зрештою, забезпечити житлом, а замість зруйнованого дитсадка побудувати новий. Зведено ще й дитячу поліклініку, споруджується і нова школа на місці поглиненої стихією. Одначе страх населення перед ймовірним зміщенням поверхні, на якій лежить місто, не минає. Міський голова Дніпропетровська Микола Швець каже, що трагедія набула і досі має більше соціально-психологічних тяжких наслідків, ніж суто економічних.

Чи вдалося міській владі подолати їх? Недавно соціологи з'ясували, що населення ледве не поголовно довіряє тим, хто править бал у рідному місті, натомість зовсім розчароване діями обласних та київських державних мужів. Тож самоврядування тут в пошані, на міськраду сподіваються, у неї шукають порятунку від ... стихії влади державної. Може, й так.

— Поки в країні триває становлення місцевого самоврядування, — розповідає голова територіальної ради самоуправління житлового масиву Тополя Михайло Теплицький, — ми відстояли максимум повноважень, аби справді предметно займатися соціально-побутовими проблемами мешканців мікрорайону.

У тому числі домоглися і доступу до контролю за витрачанням фінансових та матеріальних ресурсів. Що й поготів важливо, бо якщо на ліквідацію наслідків тутешньої трагедії уже пішло понад 40 мільйонів гривень, то це ще не кінець. Піде втричі більше. І нині, каже Михайло Якович, у міськраду, відому своїми ініціативами стосовно місцевого самоврядування, тополянська територіальна рада подала власний варіант-проект положення про громадські — вуличні, квартальні і в масштабах мікрорайонів — органи самоуправління. Його намічено розглянути на найближчій сесії, щоб дати світлу дорогу таким формуванням.

А що ініціатива йде з Тополі і знаходить підтримку в масштабах міста — не випадково. Річ у тім, що у Дніпропетровську понад 250 зсувних зон, де підземні зсуви та пливуни реально загрожують наземним спорудам. Навіть великим мікрорайонам на зразок Сокола, за геологічно-інженерними умовами схожого на Тополю. Чи й довкіллю гомінких проспектів, на зразок проспекту Кірова, де ще понад вісім років тому пролунав перший дзвінок: на паркові схили Рибальської балки уже сповзав дев'ятиповерховий будинок на вулиці Нахімова. Дивовижно, та факт: саме тоді поряд спокійно й помпезно заселяли два новозбудовані, які тепер відомі всьому місту. Бо вони недавно також «заворушилися», а потім почали «нахилятися» більше, ніж на півтора метра.

За переконанням першого заступника міського голови Івана Куліченка, на схилах Рибальської балки виникала загроза набагато страшнішого лиха від того, котре сталося на Тополі. Якби не вчасні запобіжні дії, вжиті міською владою і «всім миром». Сюди довелося залучати три будівельні трести і сотні машин, бульдозерів та іншої техніки. День і ніч завозили тисячі тонн буту та гірничої маси, будували дренажні системи і мережі водовідведення та водозливів, інші інженерні споруди.

— І сьогодні можна впевнено заявляти, що мешканцям житлових мікрорайонів уздовж Рибальської балки уже нема чого боятися за своє майбутнє, — казав, запросивши недавно в зону ймовірного лиха журналістів, Іван Куліченко. — Роботи ще тривають і триватимуть, але, не чекаючи фінансових ін'єкцій від обласних і вищих інстанцій, які, скажу чесно, почали надходити, міськрада оперативно перерозподілила капітальні вкладення, передбачені на цей рік власним бюджетом, і цим врятувала ситуацію.

Бо інакше довелося б удвічі-втричі більшу платити «данину» за нехлюйську «безпечність». Процвітати їй у Дніпропетровську просто не дозволяють «невгамовні» депутати

міської ради, таких «зубастих» районних, як Бабушкінської, Жовтневої та Кіровської. Тепер у Дніпропетровську створено не лише експертно-моніторингову службу, яка силами численних науковців виявляє зсувнозагрозливі зони, а й управління протизсувних робіт. Та що казати, якщо й чимало приватно-бізнесових структур та фірм займаються нині цими проблемами. Приміром, фірма «Роткепс», котра за власною технологією уже здійснює осушення найбільш «нетривких» ділянок. А роботи тут непочатий край: рівень підземних вод в останнє десятиліття піднявся у Дніпропетровську майже на 15 метрів.

І якщо для багато чого з того, що нас оточує і чим ми користуємося постійно, має бути притаманна надійність, то для житла вона необхідна над усе. Сумно і гірко, звичайно, що в даному разі пробою на надійність і самої влади у місті стала трагедія. Та й усе наше теперішнє життя — мов на нетривкому грунті, що просідає й обвалюється. І одне випробування вчить депутатів міської ради разом з іншими органами місцевого самоврядування витримувати й інші іспити. Місто, скажімо, забудовується й перебудовується, змінюється зовнішньо на краще так, наче нічого страшного навколо і не відбувається. Коли гадаєте, що з допомогою Києва, де «всі свої», то дуже помиляєтеся. Лише один відсоток становить допомога від тієї суми, яку тут витрачено цього року на житлово-комунальні та соціальні роботи та новобудови. Але це вже теми для інших публікацій. А нині скажу одне — Тополя навчила Іванів «хреститися» вчасно.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

і ще багато чого...

У разі надання концесії такі витрати несе концесіонер. А тому підприємство-концесіонер зацікавлене працювати ефективно, забезпечуючи надання високого рівня послуг.

Для того, щоб показати, як застосування механізму концесій сприяє розвитку державної інфраструктури, наведемо конкретні приклади.

З відкриттям у 1982 році першої автоматизованої лінії метро у Ліллі, трамвайних ліній у Нанті (1985 р.) та Греноблі (1987 р.) місцеві органи самоврядування стали виявляти зацікавленість до рейкового транспорту. Агломерації, що вже мали на своїй території такі види транспорту, розвивають та модернізують їх: будується метро у Ліоні, Марселі, Ліллі та трамвайний транспорт у Греноблі, Сент-Етьєні та Нанті. Такі проекти перебувають у процесі реалізації у Тулузі, Стразбурзі та Руані. У Бордо та Ренне рішення про будівництво таких об'єктів уже прийняті й розпочалося проектування, але для фінансування робіт бракує державних коштів. У той же час для реалізації двох проектів (будівництво тунелю під Ла-Маншем та створення лінії автоматизованого метро для обслуговування аеропорту Орлі під Парижем (проект Орліваль) було використано одне економічне рішення: група інвесторів фінансує та створює інфраструктуру на базі концесійного договору. Цей спосіб залучення коштів приватного сектора застосовують у великих адміністративних центрах регіонального значення, що прагнуть створити рейкові транспортні мережі.

Для реалізації проектів створення міського та міжміського транспорту на ринку з'являються нові приватні економічні суб'єкти — будівельні організації, банківські установи, виробники рухомого складу, які кооперуються з концесіонерами. Отже, в органів виконавчої влади з'являються нові партнери. У зв'язку з цим розробляються нові форми концесій: концесія на будівництво нової інфраструктури та експлуатацію всієї мережі (так було в Тулузі та Руані); концесія на будівництво нової інфраструктури та її експлуатацію окремо від мережі (в Орлівалі); концесія на будівництво та технічне обслуговування нової інфраструктури, коли експлуатацію віддають іншому концесіонеру за традиційною схемою (так було у Греноблі під час створення другої трамвайної лінії). В усіх цих випадках довгострокові договори укладалися, як правило, на 30 років.

Будівництво стадіону «Стад де Франс» у Парижі, на якому проходив останній чемпіонат світу з футболу, здійснювалося на підставі договору концесії. Івестиція була профінансована частково державою, а частково підприємством-концесіонером. Концесія передбачала будівництво і подальшу експлуатацію об'єкта на страх та ризик концесіонера. Застосовуючи концесію на будівництво та експлуатацію стадіону, держава витратила вдвічі менше коштів порівняно з тим, коли б вона повністю фінансувала розбудову такої інфраструктури.

Отож концесія є ефективним рішенням, що може забезпечити розвиток інфраструктури та комунальних послуг. Концесії вигідні державі, бо дозволяють частково звільнити її від фінансування інвестицій у державну інфраструктуру та комунальні послуги. Інфраструктура при цьому залишається у державній власності, а експлуатація здійснюється під контролем держави. Поліпшується якість послуг, що надаються споживачам, адже вони надаються спеціалізованими підприємствами-концесіонерами. Це, без сумніву, єдина альтернатива, що дозволить через приватне фінансування державної чи комунальної інфраструктури в умовах хронічного дефіциту бюджетних коштів і за наявності попиту на державні чи комунальні послуги та інфраструктуру відновити, реконструювати чи створити об'єкти концесії.

Концесії дозволили Франції розв'язувати проблеми у найменш болючий з соціального погляду спосіб із потрібною економічною ефективністю, бо це зняло фінансове навантаження з держави і сприяло реорганізації цілих галузей економіки на користь споживачів.

Запровадження такого економічного механізму, як концесії, цілком реальне, якщо зважити на те, що підприємства, які надають комунальні послуги, дедалі більше залізають у борги, не маючи надії виправити своє становище, якість послуг погіршується, а інфраструктура занепадає за браком коштів.

Французька модель, як бачимо, дає змогу відповідним органам влади зберегти у своїй власності об'єкти (основні фонди), а підприємець бере на себе весь обсяг технічного, адміністративного та комерційного управління. У багатьох країнах світу концесія довела свої переваги. Вона дає можливість не виключати державні органи зі схеми реорганізації об'єктів концесії, експлуатувати наявні об'єкти і налагодити довгострокові партнерські стосунки органів виконавчої влади та підприємців.

Володимир МАТВЄЄВ,
голова підкомітету з питань власності, приватизації та банкрутства Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій.

Самоврядування: проблеми екології

Як чиновники на рішення сесії начхали

28 серпня 1998 року наша газета в матеріалі під заголовком «ШПУ для пестицидів» розповідала про намагання деяких відомств влаштувати звалища отруйних речовин у шахтах ракетних пускових установок, розташованих навколо міста Первомайська Миколаївської області. А також про те, що депутати обласної ради, після ретельного розгляду проблеми з виїздами безпосередньо на місце, на своїй сесії сказали категоричне «ні» отим намаганням, оскільки їх реалізація загрожувала б життю людей, природі.

На якийсь час, здавалося, все втихомирилося. І раптом як сніг на голову на початку грудня 1998 року в Первомайську скликається міжвідомча робоча нарада, що розглядає знову-таки питання про розміщення пестицидів у тих самих шахтах. Цього разу вона відбувається під егідою Міністерства агропромислового комплексу України. З посиланням, проте, на вищі інстанції. У повідомленні на ім'я голови облради Валентина Чайки сказано: «Дорученнями Кабінету міністрів України від 13. XI.98 р. № 143303/27, № 5229/16 Мінагропрому, Мінекобезпеки, Міноборони і Мінпромполітики запропоновано спільно з Кіровоградською, Миколаївською і Хмельницькою облдержадміністраціями вирішити питання про захоронення непридатних відходів у шахтах пускових установок...»

Уловили нюанс? Вирішити спільно з облдержадміністраціями. А обласних рад наче й не існує. І наче не їм, згідно з чинним законодавством, надано виняткове право розглядати та вирішувати питання, що стосуються екологічної безпеки, здоров'я людей на відповідних територіях. І знову-таки наче не було вже з цього приводу рішення Миколаївської обласної ради. Чиновники, одне слово, вирішили піти в обхід місцевого самоврядування, чинного законодавства.

Проте голова постійної депутатської комісії з питань екології Миколаївської облради Олександр Ільяшов, який досконало володіє знанням ситуації навколо ШПУ, побував на тій нараді. Нічого нового, що змінило б його погляди на проблему, не почув. Вважає, що рішення сесії облради від 12 червня 1998 року має неухильно виконуватися. А в ньому чорним по білому записано:

«1. Не давати згоди на переобладнання шахтних пускових установок у сховища для довгострокового зберігання залізобетонних контейнерів з твердими формами непридатних пестицидів.

2. Не давати згоди на розміщення на території Миколаївської області вищезазначених об'єктів».

То що, на оте «не давати згоди» чиновникам, даруйте, начхати?

Георгій ВОРОТНЮК.

Миколаїв.

У номер

✔ Вінниця

Почесний матрос знову в строю

Герой Радянського Союзу, віце-адмірал у відставці вінничанин В. Пилипенко наказом міністра оборони зарахований «почесним матросом» корвета «Вінниця», що входить до складу 5-ї окремої бригади охорони водного району Військово-морських сил України.

Про героїчний життєвий шлях нового члена команди корабля матроси довідалися від земляків. У дні різдвяних свят представники області, яка разом з іншими регіонами шефствує над флотом, побували у Севастополі. Подоляни привезли з собою продукти харчування, виступили з концертною програмою. Їх гостинно прийняв заступник міністра оборони, командувач ВМС адмірал М. Єжель, який, до речі, також родом із Вінниччини.

✔ Київ

Весь ринок ми зруйнуємо, а потім?..

Недовіру Міненерго висловили загальні збори учасників енергоринку

Нема сенсу сперечатися про необхідність нового договору — вона очевидна. Сьогодні купівля-продаж електроенергії регулюється правилами, запровадженими ще два роки тому. До речі, чинний з 1996 року договір не закріплено законодавчо, Верховна Рада так і не отримала від Кабінету міністрів проекту закону.

Учасники енергоринку негативно оцінюють реформаторські зусилля Міністерства енергетики. Навіть особиста участь глави енергетичного відомства А. Шеберстова, який активно переконує загальні збори у своїй правоті, залишила непохитною позицію більшості.

Організації, що забезпечують життєдіяльність народного господарства України, сподіваються на конструктивне співробітництво з Міністерством енергетики. Однак задають собі питання: чи здатне Міненерго реформувати галузь і чи не з'являться найближчим часом необгрунтовані укази і постанови, які провокують розвал і без того хиткої народногосподарської системи держави? Чи не виявляться вищі органи влади заручниками вузьковідомчих інтересів?

(Закінчення на 14-й стор.).

✔ Київ

«Діамантове» весілля майора Лісуна

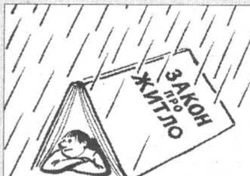
Сьогодні герой і автор кількох наших попередніх публікацій, майор у відставці Лісун Олексій Мусійович, та його дружина Єлизавета Никифорівна святкують 60-річчя подружнього життя. Вони побралися напередодні війни на західному кордоні, на березі Дунаю, а розлучилися там же 22 червня 1941 року. Лейтенант Лісун у складі 79-го прикордонного полку воював на різних фронтах, а його молода дружина лишалася на окупованій території. (Ті роки врізались у пам'ять: пізніше, коли вони були вже знову разом і жили якийсь час у Німеччині, Єлизавета Никифорівна ще довго боялася німецької мови). Зате відтоді не розлучалися, хоч доля носила по всіх кордонах колишнього Союзу... Про свято нас попросив нагадати бойовий побратим майора Лісуна, полковник Нестеренко з Гадяча. Ми із задоволенням приєднуємося до привітань.

✔ Херсон

Гарбузовий — напій козацький

Перше приватне виробництво на Херсонщині — колишній кооперативний консервний завод, а нині агрофірма «Прогрес», — відзначило десятилітній ювілей. За цей час у мальовничому селі Тягинка Бериславського району освоєно чимало видів продукції, в тому числі фруктово-ягідних та м'ясних консервів, круп, ковбас, олії, пива тощо.

— До десятої річниці ми поставили на конвеєр виготовлення «Гарбузового напою», — каже засновник агрофірми Олексій Іванов. — У скляній банці — справжнісінька аптека, адже сік багатий на всілякі мікроелементи. Напій виводить з організму токсичні речовини, а також радіонукліди.

Мал. Василя ФЛЬОРКА.

Дім, який

Частина перша: суцільні припущення

16 грудня минулого року газета «Україна молода» досить ретельно процитувала виступи голови Служби безпеки України Леоніда Деркача і міністра внутрішніх справ Юрія Кравченка перед журналістами регіональних ЗМІ.

Цитую згадану газету: «За підрахунками Леоніда Деркача, якщо скласти всі зарплати і аванси Павла Лазаренка, то йому треба працювати ще років 100, щоб заробити ці 5 мільйонів франків» (йшлося про заставу.— **С. З.**)

Цитую далі: «Продовжуючи тему фінансових зловживань, міністр внутрішніх справ Юрій Кравченко заявив журналістам, що цього року (1998. — **С. З.**) правоохоронцям вдалося демонтувати економічні злочинні піраміди. Вже складено близько 4000 протоколів на посадових осіб різних рівнів, які звинувачуються у корупції. Переважна більшість із них — це чиновники районного та міського рівнів. «До верхівки ми ще не добралися, але я вважаю, що наступний рік буде більш вдалим зі знешкодження корупціонерів», — сказав Юрій Кравченко». Наведені цитати засвідчують, що у Службі безпеки вміють зіставляти фактичний добробут і формальну зарплату громадян. А в МВС добираються вже й до верхівки. Отже, шановні керівники поважних відомств правильно націлюють свої структури. Є підстави для оптимізму. Просякнутий ним (оптимізмом) після слів пп. Деркача і Кравченка, а також натхнений бажанням допомогти шановним відомствам у їх безкомпромісній боротьбі з корупцією, автор цих рядків пропонує їм уважно розглянути знімки, розташовані у верхній частині цих газетних полос.

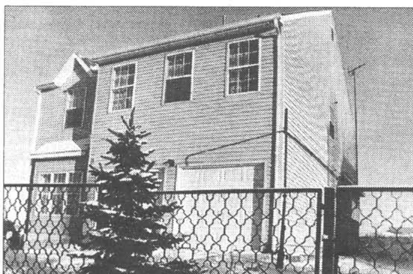
У автора, як ви розумієте, немає під рукою ні слідчого, ні будь-якого силового чи правоохоронного апарату. Тому він не може із стовідсотковою точністю стверджувати, хто саме із членів нинішнього уряду України і близьких до нього осіб є господарем тієї чи іншої «хатинки», зображених у верхній частині сторінки. Автор лише знає, що місце, де вони всі отаборились, розташоване під Києвом, за Кончею-Заспою, і зветься «Золоті ворота».

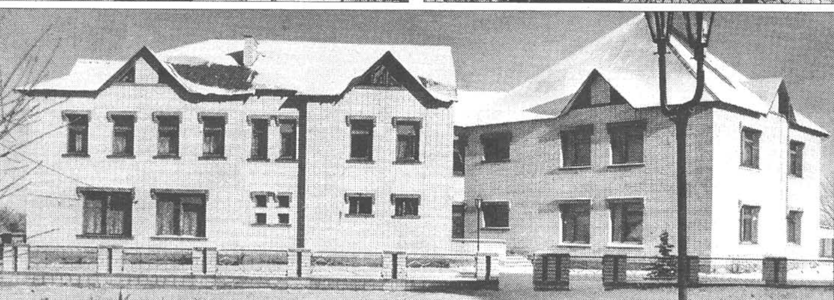
Відомо також, що над спорудженням цього диво-містечка кілька років поспіль чимало потрудився пан Микола Білоблоцький. Так-так, той самий шановний Микола Петрович, який після спорудження згаданого містечка плідно займався в уряді соціальним захистом трудящих, а нині очолює президентську адміністрацію.

Отож автор висловлює надію, що Микола Петрович може краще розповісти і пану Деркачу, і пану Кравченку, хто господар тієї чи іншої «хатинки». А то, подейкують, що тут дуже високопоставлені особи звили «кубельця», і що пляжі їм довгенько намивали. Для кого старалися, за чий рахунок? Треба все перевірити. А це вже — в компетенції відомств пана Деркача і пана Кравченка. Автор пробував якось сам дещо уточнити. Вийшов на одного «хазяїна». А той каже: «Не моя хата. То мій тесть-«чорнобилець» воздвиг».

Одне слово, треба уточнювати. А встановивши господарів, зіставити вартість об'єктів із зарплатою. На ці речі, як ми переконалися, у пана Деркача тверезий погляд. А пан Кравченко просто мріє добратися «до верхівки». З Богом, генерали!

А на оцей скромний двоповерховий котеджик з білої цегли можете й

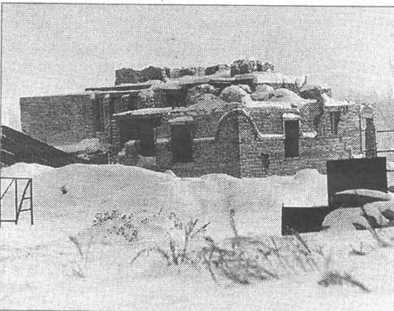

«Не моя хата. То мій тесть-«чорнобилець» воздвиг»

збудував...

не звертати особливої уваги. Це так, дрібничка, не на сотні тисяч доларів, а лише тисяч на шістдесят-сімдесят тягне. Не більше. Воно, правда, теж не зіставно із зарплатою, скажімо, Генерального прокурора. Чи не так, пане Потебенько? Чи «хатинка» не ваша? Отам, справа від дамби, за Кончею-Заспою. Не в самих, правда, «Золотих воротах», але ж поруч, поруч. Теж престижно. І на кого вона оформлена? Чи вона таки геть не ваша?

Ну а ото на новобудову в тилу згаданого котеджика, панове правоохоронці, й геть не звертайте уваги. То ж лише початок. На солідний палац розмахнувся чоловік, але ж тільки почав. Бетону, щоправда, вгатив у болото велику силу. Але чого не зробиш, якщо теж хочеться не задніх пасти, якщо ти і народний депутат України, і керівник Федерації профспілок, найголовніший у державі захисник трудящих пан Олександр Стоян! Втім, хтозна, може, об'єкт формально і не його.

І, нарешті, оця окремо взята «хатинка» на кілька поверхів і з видом на дві вулиці — безпосередньо в Києві знаходиться. По вулиці Верховинній, у Святошині. Кому належить? Думаю, це легко можна встановити.

Частина друга: суцільна точність

Точність, це, знаєте, одна лише нудьга. Ну були, були в Дніпропетровській області два найзанедбаніші райони — Синельниківський і Юр'ївський. Села тут потихеньку знімали з адміністративно-територіального обліку, скрушно розводили руками: криза. А потім, у 1993—1995 роках, звідки що й взялося! І отут починається нудний перелік. 376 нових житлових будинків у 1993 році у Синельниківському, ще 207 у наступні два роки, а також нові дороги, газопроводи, клуби, лікарні, храми, водогони, ферми... І все те в десятках одиниць, сотнях кілометрів. А за ним — у Юр'ївському почалося...

Велике діло — посміхаються в об'єктив доярка з села Новогригорівки Юр'ївського району Ніна Луців та її донька Інна, які всією сім'єю (батько працює на фермі) переїхали сюди з Львівщини, отримали новий будинок по вулиці Відродження. Нетипово це сьогодні для села —якесь там відродження. А тут воно є. Або ось поруч на знімку — будинок у Юр'ївці для працівників правоохоронних органів. Подумаєш, котедж! Скаже власник із «Золотих воріт». Або он дитсадок у селі Новоіванівці — теж мені диво. Та в нас у кожному селі не гірший... колись збиралися зробити. Чи он Будинок культури у Великомихайлівці Синельниківського району, чи нова школа... Чи он діагностично-реабілітаційний центр у селі Роздорах... А он радіє Леонтій Михайлович Олех з Шевченківського. З сьомим онуком біля нового будинку. Звичайний факт, правда?

Одне слово, на всіх отих знімках, що внизу, — невелика частка новобудов із двох вищезгаданих районів.

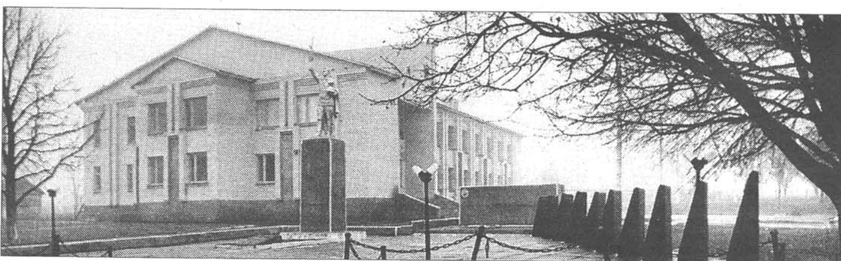
І, знаєте, що об'єднує палаци «Золотих воріт» і оті нові вулиці, нові будинки на Дніпропетровщині? Здогадались? Правильно. І ті, й інші не з'являються на сторінках проурядової преси і на екранах проурядового телебачення. Перші — зрозуміло чому. Не показувати ж пальцем на тих, хто так непогано підгодовує. А от чому проурядові ЗМІ не радіють відродженню сіл на Дніпропетровщині? Успіхів на селі в Україні — кіт наплакав, а вони про ці об'єкти, про людей тутешніх, про їх роботу, настрої — анітелень. Чому? Та вони б і раді написати, але ж відродження організував і реалізував Павло Іванович Лазаренко. Він же і довгобуди в обласному центрі позакінчував. Хіба про таке напишеш!? А що годувальники скажуть... Отож. Хіба хочеш — мусиш крутити надцять разів сюжет про урядову (не власну. — С. З.) дачу Павла Лазаренко.

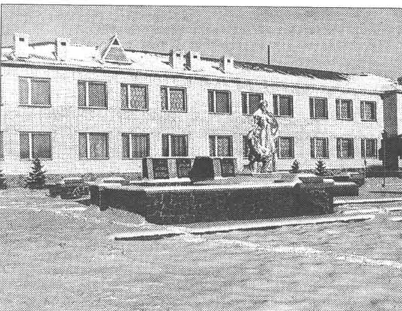
***

Язики, звичайно ж, злі, кажуть, буцімто подання до Верховної Ради про позбавлення Павла Лазаренка депутатського імунітету Генеральний прокурор Михайло Потебенько готував на дачі. Там краще зосереджуватись і налагоджуватися на безкомпромісну боротьбу. Ой, чого тільки не вигадають оті злі язики...

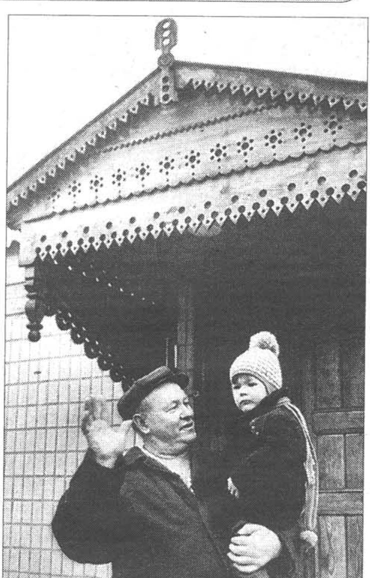
Сергій ЗІНКІВСЬКИЙ.

Від редакції: просимо правоохоронні органи перевірити опубліковані «суцільні припущення», щоб не постраждала честь шановних співгромадян. Матеріали перевірки газета обов'язково опублікує.

КОНСТИТУЦІЯ АВТОНОМНОЇ РЕСПУБЛІКИ КРИМ

Прийнята на другій сесії Верховної Ради Автономної Республіки Крим 21 жовтня 1998 року

Верховна Рада Автономної Республіки Крим відповідно до Конституції України, Закону України від 10 лютого 1998 року «Про Верховну Раду Автономної Республіки Крим» і керуючись інтересами кримчан

ПРИЙМАЄ цю КОНСТИТУЦІЮ АВТОНОМНОЇ РЕСПУБЛІКИ КРИМ

РОЗДІЛ І
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

ГЛАВА 1. Конституційні основи статусу та повноважень Автономної Республіки Крим, принципи і гарантії Автономної Республіки Крим

Стаття 1. Статус Автономної Республіки Крим, Верховної Ради Автономної Республіки Крим і Ради міністрів Автономної Республіки Крим

1. Автономна Республіка Крим є невід'ємною складовою частиною України і в межах повноважень, визначених Конституцією України, вирішує питання, віднесені до її відання.

Автономна Республіка Крим здійснює також повноваження, делеговані законами України відповідно до Конституції України.

2. Повноваження, порядок формування і діяльності Верховної Ради Автономної Республіки Крим і Ради міністрів Автономної Республіки Крим визначаються Конституцією України і законами України, Конституцією Автономної Республіки Крим і нормативно-правовими актами Верховної Ради Автономної Республіки Крим з питань, віднесених до її компетенції.

3. Верховна Рада Автономної Республіки Крим є представницьким органом Автономної Республіки Крим і здійснює представницькі, нормотворчі, контрольні функції та повноваження в межах своєї компетенції.

Рада міністрів Автономної Республіки Крим є виконавчим органом Автономної Республіки Крим і здійснює виконавчі функції та повноваження в межах своєї компетенції.

4. Організація і діяльність Верховної Ради Автономної Республіки Крим і Ради міністрів Автономної Республіки Крим грунтуються на поділі повноважень між ними; підконтрольності, підзвітності і відповідальності перед Верховною Радою Автономної Республіки Крим як представницьким органом, що обирається безпосередньо громадянами, органів, що утворюються або формуються нею, посадових осіб, які обираються, призначаються або затверджуються Верховною Радою Автономної Республіки Крим.

Стаття 2. Правові основи і гарантії статусу і повноважень Автономної Республіки Крим, Верховної Ради Автономної Республіки Крим і Ради міністрів Автономної Республіки Крим

1. Правовою основою статусу і повноважень Автономної Республіки Крим, Верховної Ради Автономної Республіки Крим і Ради міністрів Автономної Республіки Крим є Конституція України, закони України, Конституція Автономної Республіки Крим.

2. У разі протиріччя положень нормативно-правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим та актів Ради міністрів Автономної Республіки Крим Конституції України, законам України діють положення Конституції України, законів України.

Стаття 3. Основні принципи і гарантії Автономної Республіки Крим

1. Основними принципами Автономної Республіки Крим є:

народовладдя;

верховенство права;

конституційність;

дотримання та забезпечення прав і свобод людини та громадянина;

законність;

виборність;

колегіальність;

гласність;

поєднання інтересів Автономної Республіки Крим і загальнодержавних інтересів України.

2. Основними гарантіями Автономної Республіки Крим є:

правова, організаційна, фінансова, майнова, ресурсна самостійність у межах, встановлених Конституцією України, що забезпечує здійснення повноважень Автономної Республіки Крим;

врахування особливостей Автономної Республіки Крим, передбачених Конституцією України, органами державної влади України при прийнятті рішень, які стосуються Автономної Республіки Крим;

державні гарантії статусу і повноважень, права власності Автономної Республіки Крим;

судовий захист статусу і повноважень Автономної Республіки Крим.

Стаття 4. Конституція Автономної Республіки Крим, нормативно-правові акти Верховної Ради Автономної Республіки Крим та акти Ради міністрів Автономної Республіки Крим

1. Конституція Автономної Республіки Крим приймається на основі і відповідно до Конституції України.

2. Конституція Автономної Республіки Крим, нормативно-правові акти Верховної Ради Автономної Республіки Крим публікуються державною мовою, а також російською і кримськотатарською мовами.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про затвердження Конституції Автономної Республіки Крим

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Затвердити Конституцію Автономної Республіки Крим, прийняту на другій сесії Верховної Ради Автономної Республіки Крим 21 жовтня 1998 року.

2. Конституція Автономної Республіки Крим набирає чинності одночасно з набранням чинності цим Законом.

3. Встановити, що зміни до Конституції Автономної Республіки Крим приймаються Верховною Радою Автономної Республіки Крим і затверджуються Законом України.

4. Вважати таким, що втратив чинність з дня набрання чинності цим Законом, Закон України «Про Конституцію Автономної Республіки Крим» від 4 квітня 1996 року.

5. Цей Закон підлягає опублікуванню в офіційних виданнях Верховної Ради України разом з текстом затвердженої Верховною Радою України Конституції Автономної Республіки Крим і набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
23 грудня 1998 року.

---

3. Норми Конституції Автономної Республіки Крим мають пряму дію.

4. Нормативно-правові акти Верховної Ради Автономної Республіки Крим і Ради міністрів Автономної Республіки Крим або їх положення, які суперечать Конституції Автономної Республіки Крим, не мають юридичної сили.

Такі акти можуть бути оскаржені в суді особами, права та інтереси яких порушено, та визнані судом недійсними, якщо інше не встановлено законом України.

Верховна Рада Автономної Республіки Крим, Рада міністрів Автономної Республіки Крим мають право скасувати свої акти цілком або частково.

5. Нормативно-правові акти, що стосуються прав та свобод людини і громадянина, встановлюють їх обов'язки, набирають чинності після обнародування їх в установленому порядку.

6. Нормативно-правові акти Верховної Ради Автономної Республіки Крим і Ради міністрів Автономної Республіки Крим є обов'язковими для виконання на території Автономної Республіки Крим.

Стаття 5. Контроль держави за відповідністю Конституції Автономної Республіки Крим і нормативно-правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим і актів Ради міністрів Автономної Республіки Крим Конституції України і законам України

1. Вирішення питань про відповідність Конституції Автономної Республіки Крим, правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим Конституції України здійснюється відповідно до Конституції України Конституційним Судом України.

2. З мотивів невідповідності нормативно-правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим Конституції України та законам України Президент України може зупинити дію цих нормативно-правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим з одночасним зверненням до Конституційного Суду України щодо їх конституційності.

3. Акти Ради міністрів Автономної Республіки Крим скасовуються Президентом України.

4. В Автономній Республіці Крим діє Представництво Президента України.

5. Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, інші органи державної влади здійснюють свої повноваження щодо Автономної Республіки Крим, Верховної Ради Автономної Республіки Крим, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, республіканських органів Автономної Республіки Крим на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією України та законами України.

Стаття 6. Форми участі громадян у вирішенні питань, віднесених до компетенції Автономної Республіки Крим

1. Громадяни України, які постійно проживають в Автономній Республіці Крим, вільно беруть участь у вирішенні питань, віднесених до відання Автономної Республіки Крим, як безпосередньо шляхом виборів і референдумів, так і через органи влади Автономної Республіки Крим.

2. В Автономній Республіці Крим може проводитися незалежна наукова, творча і громадська експертиза, яка здійснюється фахівцями відповідних галузей знань під час підготовки і прийняття рішень з питань, віднесених до відання Автономної Республіки Крим.

3. Громадяни вільно реалізують право надсилати особисті або колективні (включаючи об'єднання громадян) звернення до органів влади Автономної Республіки Крим, установ, організацій і посадових осіб з питань, віднесених до їх компетенції, і в установленому законом порядку одержують від них відповіді, а також достовірну інформацію з питань, які зачіпають їхні права і законні інтереси.

4. Громадяни безперешкодно реалізують право оскарження в суді актів і дій чи бездіяльності органів влади Автономної Республіки Крим, установ, організацій, посадових осіб, які порушують їхні права.

5. Ніхто не має права набувати або використовувати владні повноваження на порушення Конституції України, законів України, Конституції Автономної Республіки Крим, нормативно-правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

6. Кожен громадянин, іноземці і особи без громадянства, які проживають в Автономній Республіці Крим, несуть відповідальність за порушення Конституції України, законів України, Конституції Автономної Республіки Крим, нормативно-правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, актів Ради міністрів Автономної Республіки Крим у порядку, встановленому законами України.

ГЛАВА 2. Територія, символи і столиця Автономної Республіки Крим

Стаття 7. Територія Автономної Республіки Крим

1. Територія Автономної Республіки Крим визначається межами, які існували на 20 січня 1991 року, — день проведення референдуму та на день набуття чинності Законом України про відновлення автономної республіки.

При Верховній Раді Автономної Республіки Крим може бути створено і функціонувати Представництво міста Севастополя.

2. Територію Автономної Республіки Крим може бути змінено з урахуванням рішення республіканського (місцевого) референдуму та рішення Верховної Ради Автономної Республіки Крим відповідно до Конституції України.

3. Адміністративно-територіальними одиницями в Автономній Республіці Крим є район, місто, район у місті, селище, село та інші одиниці відповідно до Конституції України та законів України.

Питання утворення, зміни меж зазначених адміністративно-територіальних одиниць в Автономній Республіці Крим визначається законами України і нормативно-правовими актами Верховної Ради Автономної Республіки Крим у межах її компетенції.

Стаття 8. Символи Автономної Республіки Крим, столиця Автономної Республіки Крим

1. Автономна Республіка Крим має свої символи: Герб, Прапор і Гімн. Музика і текст Гімну, описи Герба і Прапора Автономної Республіки Крим, а також порядок їх використання встановлюються нормативно-правовими актами Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

2. Столицею Автономної Республіки Крим є місто Сімферополь. Особливості міста Сімферополя як столиці Автономної Республіки Крим визначаються Верховною Радою Автономної Республіки Крим на основі законів України.

ГЛАВА 3. Забезпечення прав і свобод громадян України, прав національностей в Автономній Республіці Крим

Стаття 9. Забезпечення прав і свобод громадян України в Автономній Республіці Крим

1. Права і свободи людини і громадянина в Автономній Республіці Крим встановлюються і гарантуються Конституцією України та законами України і відповідно до них — Конституцією Автономної Республіки Крим.

2. Конституція Автономної Республіки Крим і нормативно-правові акти органів влади Автономної Республіки Крим не можуть обмежувати права і свободи громадян, встановлені Конституцією України і законами України.

3. Основним завданням органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб є забезпечення реалізації прав і свобод людини і громадянина, гідних умов їх життя.

За рахунок коштів бюджету Автономної Республіки Крим нормативно-правовими актами Верховної Ради Автономної Республіки Крим можуть встановлюватися додаткові форми соціальної допомоги, підтримки і захисту населення.

Стаття 10. Забезпечення функціонування і розвитку державної мови, російської, кримськотатарської та інших національних мов в Автономній Республіці Крим

1. В Автономній Республіці Крим поряд з державною мовою забезпечується функціонування і розвиток, використання і захист російської, кримськотатарської, а також мов інших національностей.

2. В Автономній Республіці Крим російська мова як мова більшості населення і прийнятна для міжнаціонального спілкування використовується в усіх сферах суспільного життя.

3. В Автономній Республіці Крим громадянам гарантується право виховання рідною мовою у дитячих дошкільних закладах, вивчення рідної мови, навчання рідною мовою в учбових закладах державної, республіканської і комунальної форм власності або через національні культурні товариства або в порядку, який визначається законодавством України і нормативно-правовими актами Верховної Ради Автономної Республіки Крим у межах її компетенції.

Стаття 11. Мова документів, які посвідчують статус громадянина в Автономній Республіці Крим

Відповідно до законодавства України в Автономній Республіці Крим офіційні документи, які посвідчують статус громадянина, — паспорт, трудова

Конституція АРК набирає чинності одночасно з набранням чинності цим Законом

книжка, документи про освіту, свідоцтво про народження, про шлюб та інші, — виконуються українською та російською мовами, а за клопотанням громадянина — і кримськотатарською мовою.

Стаття 12. Мова судочинства, нотаріального провадження, провадження у справах про адміністративні правопорушення, юридичної допомоги в Автономній Республіці Крим

Відповідно до чинного законодавства України в Автономній Республіці Крим як мова судочинства, нотаріального провадження, провадження у справах про адміністративні правопорушення, юридичної допомоги використовується українська або за клопотанням учасника відповідного провадження російська мова як мова більшості населення Автономної Республіки Крим.

Інші питання застосування мов у зазначених вище сферах діяльності в Автономній Республіці Крим регулюються законами України.

Стаття 13. Мова роботи пошти і телеграфу, підприємств, установ, організацій сфери обслуговування в Автономній Республіці Крим

1. В Автономній Республіці Крим поштова і телеграфна кореспонденція від громадян, державних, республіканських, громадських та інших органів, підприємств, установ та організацій приймається для пересилки українською або російською мовами.

2. В усіх сферах обслуговування громадян (комунальне обслуговування, громадський транспорт, охорона здоров'я та інші) і підприємствах, установах та організаціях, які до них відносяться, використовуються українська чи російська мова або інша мова, прийнятна для сторін.

Стаття 14. Реалізація прав та інтересів громадян у сфері національної культури в Автономній Республіці Крим

1. В Автономній Республіці Крим забезпечується збереження багатоманітності культур, що склалися історично на Кримському півострові, створюються умови для їх рівноправного розвитку і взаємозбагачення.

2. Громадяни будь-якої національності, які проживають в Автономній Республіці Крим, для реалізації прав та інтересів у сфері національної культури можуть утворювати об'єднання, які представляють їхні законні інтереси.

3. Питання утворення і діяльності об'єднань громадян в Автономній Республіці Крим визначаються законами України, нормативно-правовими актами Верховної Ради Автономної Республіки Крим у межах її компетенції.

4. В Автономній Республіці Крим громадянам усіх національностей, національно-культурним та іншим об'єднанням, організаціям і установам гарантується право на розвиток національних культурних традицій, святкування національних свят, сповідання своєї релігії, задоволення своїх потреб у літературі, мистецтві, право на створення національних засобів масової інформації, видавництв, музеїв, театрів, кіностудій, інших національних, культурних і навчальних закладів згідно з Конституцією України і законами України.

5. В Автономній Республіці Крим громадянам будь-якої національності, національно-культурним товариствам і об'єднанням громадян забезпечується право на взаємовідносини у сфері культури.

Стаття 15. Пам'ятки історії і культури в Автономній Республіці Крим

Пам'ятки історії і культури в Автономній Республіці Крим охороняються законами України, їх статус встановлюється нормативно-правовими актами Верховної Ради Автономної Республіки Крим в межах її компетенції.

ГЛАВА 4. Забезпечення безпечних і здорових умов життя населення. Охорона навколишнього природного середовища

Стаття 16. Забезпечення безпечних і здорових умов життя населення в Автономній Республіці Крим

Органи влади Автономної Республіки Крим розробляють і здійснюють заходи і програми щодо забезпечення безпечних і здорових умов життя населення в Автономній Республіці Крим.

Органи влади Автономної Республіки Крим забезпечують організацію і розвиток охорони здоров'я, санаторно-курортного лікування і відпочинку.

Стаття 17. Охорона навколишнього природного середовища в Автономній Республіці Крим

1. В Автономній Республіці Крим забезпечується охорона природних комплексів, включаючи природно-заповідний фонд, курортні, рекреаційні, лікувально-оздоровчі, водозахисні та інші типи територій і об'єктів. Верховна Рада Автономної Республіки Крим щодо цих питань приймає рішення у межах повноважень, передбачених законодавством України.

2. Автономна Республіка Крим здійснює право на встановлення заповідного режиму стосовно територій і об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення в Автономній Республіці Крим і здійснення заходів щодо їх збереження.

3. Автономна Республіка Крим розробляє і здійснює заходи і програми щодо забезпечення екологічної безпеки та екологічного балансу при використанні природних ресурсів на її території.

4. Автономна Республіка Крим здійснює комплекс заходів щодо оздоровлення навколишнього природного середовища, запобігання виникненню надзвичайних ситуацій техногенного та антропогенного характеру, щодо відновлення і збереження генетичного фонду рослинного і тваринного світу Автономної Республіки Крим.

5. Органи влади Автономної Республіки Крим і органи місцевого самоврядування реалізують право на здійснення екологічного контролю відповідно на території Автономної Республіки Крим або адміністративно-територіальних одиниць і вирішення в установленому законами України порядку питань зупинення або припинення екологічно небезпечної і шкідливої для здоров'я діяльності.

6. Проведення екологічної експертизи є обов'язковим у процесі нормотворчої, інвестиційної, управлінської, господарської та іншої діяльності, що впливає на стан навколишнього природного середовища, а також на вимогу Верховної Ради Автономної Республіки Крим або органів місцевого самоврядування в Автономній Республіці Крим у порядку, передбаченому законами України.

РОЗДІЛ II ПОВНОВАЖЕННЯ АВТОНОМНОЇ РЕСПУБЛІКИ КРИМ

ГЛАВА 5. Основні повноваження Автономної Республіки Крим

Стаття 18. Повноваження Автономної Республіки Крим

1. Віданню Автономної Республіки Крим підлягає:

1) прийняття відповідно до Конституції України Конституції Автономної Республіки Крим, нормативно-правових актів Автономної Республіки Крим, внесення змін і доповнень до них, роз'яснення порядку їх застосування, контроль за їх дотриманням;

2) нормативне регулювання і здійснення організаційно-розпорядчих повноважень з питань сільського господарства і лісів; меліорації і кар'єрів; громадських робіт, ремесел і промислів; благодійної діяльності; містобудування і житлового господарства; курортно-рекреаційної сфери; туризму, готельної справи, ярмарків; музеїв, бібліотек, театрів, інших установ культури, історико-культурних заповідників; транспорту загального користування, автошляхів, водопроводів; мисливства, рибальства; санітарної і лікувальної служб та з інших питань, передбачених і делегованих законами України;

3) участь у формуванні і здійсненні основних принципів внутрішньополітичної, зовнішньоекономічної та зовнішньополітичної діяльності України з питань, які стосуються Автономної Республіки Крим;

4) вирішення питань адміністративно-територіального устрою Автономної Республіки Крим, віднесених законодавством України до відання Автономної Республіки Крим;

5) визначення порядку організації та діяльності, повноважень органів влади Автономної Республіки Крим у межах повноважень, делегованих законами України;

6) призначення чергових виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, затвердження складу виборчої комісії Автономної Республіки Крим і вирішення інших питань організації та проведення виборів згідно з законодавством України;

7) призначення і проведення республіканських (місцевих) референдумів з питань, віднесених до відання Автономної Республіки Крим;

8) участь у формуванні корпусу народних засідателів та присяжних відповідно до законів України;

9) здійснення повноважень, віднесених до відання Автономної Республіки Крим Земельним Кодексом України, Кодексом України про надра, Водним кодексом України, Лісовим кодексом України, Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища», іншими законами України;

10) управління майном, яке належить Автономній Республіці Крим;

11) відповідно до Конституції України, законів України визначення структури і пріоритетних напрямів розвитку економіки Автономної Республіки Крим, визначення напрямів та пріоритетів інвестиційної діяльності, надання пільг інвесторам, включаючи іноземних, вирішення інших питань інвестиційної діяльності; визначення пріоритетних напрямів і забезпечення розвитку науки і техніки; створення і забезпечення функціонування вільних економічних зон, ліцензування і квотування експорту продукції, яка виробляється у Автономній Республіці Крим; здійснення зовнішньоекономічної діяльності, здійснення господарської діяльності в межах виключної (морської) економічної зони, за погодженням з Кабінетом Міністрів України участь у регулюванні мита та податків на імпортні товари, які завозяться в Автономну Республіку Крим, з метою захисту власного товаровиробника та власного ринку;

12) розробка і затвердження програм соціально-економічного, культурного розвитку, раціонального природокористування, охорони навколишнього природного середовища в Автономній Республіці Крим відповідно до загальнодержавних програм та їх реалізація;

13) складання, затвердження, виконання бюджету Автономної Республіки Крим;

зарахування відповідно до Конституції України і законів України до бюджету Автономної Республіки Крим податків та зборів, які збираються на території Автономної Республіки Крим, за винятком місцевих, з подальшою передачею до Державного бюджету України коштів для загальнодержавних витрат;

14) згідно із законодавством України встановлення доходів, які формують бюджет Автономної Республіки Крим, забезпечення його виконання, проведення експериментів у сфері оподаткування, встановлення місцевих податків та зборів, а також патентування окремих видів діяльності, здійснення інших, передбачених законами України, повноважень у сфері бюджету і оподаткування;

фінансова самостійність Автономної Республіки Крим гарантується закріпленням законами України за доходною частиною бюджету Автономної Республіки Крим на стабільній основі загальнодержавних податків і зборів, які зараховуються в повному обсязі до бюджету Автономної Республіки Крим і є достатніми для здійснення повноважень Автономної Республіки Крим та забезпечення життєвого рівня громадян і населення в цілому не нижче соціальних стандартів і потреб, що визначаються законами України;

міжбюджетні відносини Державного бюджету України і бюджету Автономної Республіки Крим, що регулюють розподіл і перерозподіл бюджетних коштів для збалансування бюджету автономної республіки на рівні, необхідному для забезпечення і здійснення повноважень Автономної Республіки Крим, а також життєвого рівня населення не нижче соціальних стандартів і потреб, визначаються відповідно до законів України;

15) визначення статусу місцевостей як курортів, встановлення зон санітарної охорони курортів; визначення напрямів та пріоритетів, а також вирішення питань організації і розвитку туристичної і курортно-рекреаційної галузей; здійснення виключного права Автономної Республіки Крим на надання пільг щодо оподаткування та інших платежів, які встановлюються Автономною Республікою Крим, у даних галузях підприємствам, установам і організаціям будь-якої форми власності, які розташовані або здійснюють діяльність на території Автономної Республіки Крим;

16) вирішення питань екологічної безпеки, раціонального використання, охорони, відновлення землі і природних ресурсів, оголошення карантину і зон стихійного лиха відповідно до законів України;

розробка, затвердження і реалізація програм забезпечення екологічної безпеки, раціонального використання, охорони, відтворення землі та природних ресурсів;

зарахування до бюджету Автономної Республіки Крим у повному обсязі спеціальних та інших платежів, які стягуються за користування землею та іншими природними ресурсами згідно з законодавством України;

визначення згідно з законодавством України нормативів щодо розподілу зазначених коштів між республіканським і місцевими бюджетами;

здійснення виключного права Автономної Республіки Крим на надання передбачених законодавством України пільг щодо названих вище платежів, які підлягають зарахуванню відповідно до законодавства України до бюджету Автономної Республіки Крим;

17) з урахуванням особливостей Автономної Республіки Крим, визначених Конституцією України, і відповідно до Конституції Автономної Республіки Крим підготовка, затвердження і реалізація програм і вирішення питань забезпечення функціонування і розвитку української як державної, російської, кримськотатарської та інших національних мов, організації і розвитку освіти, науки і культури, охорони і використання пам'яток історії і культури, організаці та здійснення діяльності по забезпеченню безпечних і здорових умов життя населення, організації та розвитку охорони здоров'я, фізичної культури і спорту;

18) участь у забезпеченні прав і свобод громадян, національної і громадянської згоди, сприяння охороні правопорядку і громадської безпеки, здійснення щодо зазначених питань повноважень, передбачених законами України;

19) ініціювання введення надзвичайного стану і встановлення зон надзвичайної екологічної ситуації в Автономній Республіці Крим або окремих її місцевостях;

20) розробка і проведення науково обгрунтованої демографічної політики, регулювання і розвиток містобудування, житлового та комунального господарства;

21) участь у розробці та реалізації державних програм України повернення депортованих з Криму громадян;

22) затвердження символіки, заснування Грамоти і Почесної грамоти Верховної Ради Автономної Республіки Крим, почесних звань та інших відзнак Автономної Республіки Крим;

23) участь у формуванні інформаційної політики і використанні інформаційного простору на території Автономної Республіки Крим;

24) організація статистики в Автономній Республіці Крим у межах її відання;

25) здійснення інших повноважень, передбачених Конституцією України, Конституцією Автономної Республіки Крим і законами України.

2. Верховна Рада Автономної Республіки Крим як представницький орган автономної республіки здійснює права власника на землю і природні ресурси в межах території Автономної Республіки Крим, за винятком земель і природних ресурсів, віднесених до загальнодержавної власності, власності місцевого самоврядування, фізичних і юридичних осіб.

3. Автономна Республіка Крим у межах своїх повноважень має право вступати у відносини з іншими регіонами України, а також з органами влади, підприємствами, установами, організаціями та об'єднаннями громадян інших держав та їх регіонів, з міжнародними організаціями у галузі економіки, науки, освіти, охорони навколишнього природного середовища і природокористування, у соціально-культурній сфері.

Зазначені повноваження здійснюються у рамках загальнодержавної зовнішньої та внутрішньої політики України.

Стаття 19. Право на звернення до Конституційного Суду України

Верховна Рада Автономної Республіки Крим здій-

(Продовження на 8—11-й стор.).

 Конституція АРК набирає чинності одночасно з набранням чинності цим Законом

КОНСТИТУЦІЯ АВТОНОМНОЇ РЕСПУБЛІКИ КРИМ

Прийнята на другій сесії Верховної Ради Автономної Республіки Крим 21 жовтня 1998 року

(Початок на 6—7-й стор.).

снює право на звернення до Конституційного Суду України щодо питань, передбачених Конституцією та законами України.

Стаття 20. Представництва Автономної Республіки Крим

Автономна Республіка Крим має Постійне представництво в столиці України місті Києві, а також представництва з питань економічного, соціального, культурного та іншого співробітництва в регіонах, для реалізації угод, укладених з ними Автономною Республікою Крим у межах своєї компетенції.

РОЗДІЛ III ВЕРХОВНА РАДА АВТОНОМНОЇ РЕСПУБЛІКИ КРИМ, РАДА МІНІСТРІВ АВТОНОМНОЇ РЕСПУБЛІКИ КРИМ. ПРАВОСУДДЯ І ПРОКУРАТУРА В АВТОНОМНІЙ РЕСПУБЛІЦІ КРИМ

ГЛАВА 6. Верховна Рада Автономної Республіки Крим

Стаття 21. Статус Верховної Ради Автономної Республіки Крим

Верховна Рада Автономної Республіки Крим є представницьким органом Автономної Республіки Крим, який представляє інтереси громадян, спільні інтереси населення, територіальних громад, місцевого самоврядування, Автономної Республіки Крим у цілому, і здійснює свої повноваження з метою сприяння і забезпечення реалізації їх прав і законних інтересів, а також вирішення питань збалансованого соціально-економічного, культурного та іншого розвитку Автономної Республіки Крим.

Стаття 22. Склад і термін повноважень Верховної Ради Автономної Республіки Крим

1. Верховна Рада Автономної Республіки Крим складається з 100 депутатів, які обираються на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування.

Термін повноважень Верховної Ради Автономної Республіки Крим — чотири роки.

Верховна Рада Автономної Республіки Крим є повноважною за умови обрання не менше двох третин від її загального складу.

Повноваження Верховної Ради Автономної Республіки Крим попереднього скликання припиняються з моменту відкриття першої сесії Верховної Ради Автономної Республіки Крим нового скликання.

Повноваження Верховної Ради Автономної Республіки Крим можуть бути припинені Верховною Радою України достроково на підставах та у порядку, визначених Конституцією України.

2. Голова Верховної Ради Автономної Республіки Крим, його перший заступник і заступник, голови постійних комісій Верховної Ради Автономної Республіки Крим здійснюють свої повноваження на постійній основі.

Стаття 23. Депутат Верховної Ради Автономної Республіки Крим

Депутатом Верховної Ради Автономної Республіки Крим може бути громадянин України, який має право голосу, досяг на день виборів 18 років і проживає в Україні не менше п'яти років.

Не може бути обраним до Верховної Ради Автономної Республіки Крим громадянин, який має судимість за скоєння умисного злочину, якщо цю судимість не погашено і не знято в установленому законом порядку.

Депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, які працюють на постійній основі, не можуть суміщати свою службову діяльність з іншою роботою, крім викладацької, наукової і творчої в позаробочий час, входити до складу керівного органу або наглядової ради підприємства, що має на меті одержання прибутку.

Організація і проведення виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим визначаються законами України, нормативно-правовими актами Верховної Ради Автономної Республіки Крим з питань, віднесених до її компетенції.

Статус депутата Верховної Ради Автономної Республіки Крим визначається відповідним законом України.

Стаття 24. Здійснення повноважень депутата Верховної Ради Автономної Республіки Крим

Депутат Верховної Ради Автономної Республіки Крим має всю повноту прав, які забезпечують його активну участь у діяльності Верховної Ради Автономної Республіки Крим та її органів, виконує їх доручення.

Депутат зобов'язаний брати участь у роботі Верховної Ради Автономної Республіки Крим та її органів, дотримувати Конституції України, Конституції Автономної Республіки Крим, законів України і нормативно-правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

На час проведення засідань Верховної Ради Автономної Республіки Крим, постійних комісій, а також для здійснення інших повноважень, передбачених законами України та Конституцією Автономної Республіки Крим, депутат звільняється від виконання виробничих або службових обов'язків з відшкодуванням йому середньої заробітної плати за основним місцем роботи та інших витрат, пов'язаних з депутатською діяльністю, за рахунок коштів бюджету Автономної Республіки Крим.

Повноваження депутата Верховної Ради Автономної Республіки Крим припиняються одночасно з припиненням повноважень Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

Повноваження депутата Верховної Ради Автономної Республіки Крим припиняються достроково в порядку і випадках, передбачених законами України.

Стаття 25. Сесія Верховної Ради Автономної Республіки Крим

Діяльність Верховної Ради Автономної Республіки Крим здійснюється сесійно і складається з пленарних засідань Верховної Ради Автономної Республіки Крим і засідань її органів.

Верховна Рада Автономної Республіки Крим збирається на першу сесію не пізніше ніж на тридцятий день після обрання не менше двох третин від встановленої кількості депутатів.

Першу сесію відкриває і веде до обрання Голови Верховної Ради Автономної Республіки Крим голова виборчої комісії Автономної Республіки Крим.

Порядок діяльності Верховної Ради Автономної Республіки Крим, її органів та посадових осіб визначається Конституцією України, Конституцією Автономної Республіки Крим, Регламентом Верховної Ради Автономної Республіки Крим і нормативно-правовими актами Верховної Ради Автономної Республіки Крим у межах її повноважень.

Стаття 26. Повноваження Верховної Ради Автономної Республіки Крим

1. Верховна Рада Автономної Республіки Крим вирішує питання, віднесені Конституцією України, Конституцією Автономної Республіки Крим і законами України до відання Автономної Республіки Крим, за винятком тих, щодо яких рішення приймаються республіканським (місцевим) референдумом або Радою міністрів Автономної Республіки Крим та іншими органами виконавчої влади Автономної Республіки Крим.

2. До компетенції Верховної Ради Автономної Республіки Крим відноситься:

1) прийняття Конституції Автономної Республіки Крим та подання її на затвердження Верховній Раді України, нормативно-правових актів, внесення в установленому порядку змін і доповнень до них, роз'яснення порядку їх застосування; визначення порядку і забезпечення контролю за виконанням Конституції Автономної Республіки Крим і нормативно-правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим в межах її компетенції;

2) призначення чергових виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, затвердження складу виборчої комісії Автономної Республіки Крим;

3) прийняття рішення про проведення республіканського (місцевого) референдуму;

4) визначення порядку управління майном, яке належить Автономній Республіці Крим;

5) визначення порядку управління майном, яке знаходиться на балансі Верховної Ради Автономної Республіки Крим;

6) визначення переліку майна Автономної Республіки Крим, яке підлягає і яке не підлягає приватизації;

7) затвердження бюджету Автономної Республіки Крим і внесення змін до нього, контроль за його виконанням, прийняття рішення щодо звіту про його виконання;

утворення Рахункової палати Верховної Ради Автономної Республіки Крим для здійснення контролю від імені Верховної Ради Автономної Республіки Крим за використанням коштів бюджету Автономної Республіки Крим органами виконавчої влади; призначення на посаду і звільнення з посади голови Рахункової палати Верховної Ради Автономної Республіки Крим за поданням Голови Верховної Ради Автономної Республіки Крим;

8) встановлення податків і пільг щодо оподаткування згідно з законами України;

9) за пропозицією Ради міністрів Автономної Республіки Крим прийняття рішень про випуск місцевих позик;

10) за пропозицією Ради міністрів Автономної Республіки Крим визначення порядку утворення цільових (у тому числі валютних) фондів; затвердження положень про ці фонди; контроль за використанням коштів зазначених фондів; затвердження звітів про використання зазначених фондів;

11) за поданням Ради міністрів Автономної Республіки Крим затвердження програм Автономної Республіки Крим з питань соціально-економічного і культурного розвитку; раціонального природокористування, охорони навколишнього природного середовища відповідно до загальнодержавних програм, внесення змін до них і контроль за їх виконанням;

12) вирішення питань адміністративно-територіального устрою згідно з законами України; визнання статусу місцевостей як курортів, встановлення зон санітарної охорони курортів, вирішення питань організації і розвитку курортно-рекреаційної сфери і туризму;

13) у межах компетенції Верховної Ради Автономної Республіки Крим вирішення питань забезпечення прав і свобод громадян, національної згоди, сприяння охороні правопорядку і громадської безпеки;

14) у межах компетенції Верховної Ради Автономної Республіки Крим вирішення питань щодо забезпечення функціонування і розвитку державної, російської, кримськотатарської та інших національних мов і культур в Автономній Республіці Крим, охорони і використання пам'яток історії та культури, визначення мови роботи і діловодства республіканських органів;

15) участь у формуванні основних принципів внутрішньополітичної, зовнішньоекономічної та зовнішньополітичної діяльності України з питань, що стосуються інтересів Автономної Республіки Крим;

16) обрання Голови Верховної Ради Автономної Республіки Крим, його першого заступника і заступника, звільнення їх з посад;

17) утворення Президії Верховної Ради Автономної Республіки Крим, постійних і тимчасових комісій Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обрання голів постійних і тимчасових комісій;

18) затвердження Регламенту Верховної Ради Автономної Республіки Крим, внесення змін і доповнень до нього;

19) утворення апарату Верховної Ради Автономної Республіки Крим, затвердження його структури, чисельності і кошторису витрат на його утримання; визначення порядку організації та діяльності апарату; призначення на посади і звільнення з посад за поданням Голови Верховної Ради Автономної Республіки Крим керівника Секретаріату і керуючого справами Верховної Ради Автономної Республіки Крим;

20) призначення на посаду і звільнення з посади за поданням Голови Верховної Ради Автономної Республіки Крим Голови Ради міністрів Автономної Республіки Крим згідно з Конституцією України і законами України;

21) призначення за поданням Голови Ради міністрів Автономної Республіки Крим заступників Голови Ради міністрів Автономної Республіки Крим, міністрів, голів республіканських комітетів Автономної Республіки Крим;

22) затвердження за поданням Голови Ради міністрів Автономної Республіки Крим структури і чисельності Ради міністрів Автономної Республіки Крим, її апарату і кошторису витрат на їх утримання;

23) утворення і ліквідація за пропозицією Голови Ради міністрів Автономної Республіки Крим міністерств і республіканських комітетів Автономної Республіки Крим в межах коштів, передбачених бюджетом Автономної Республіки Крим;

24) звільнення з посад на підставі та у порядку, передбачених Конституцією України і законами України, Конституцією Автономної Республіки Крим, нормативно-правовими актами Верховної Ради Автономної Республіки Крим, членів Ради міністрів Автономної Республіки Крим;

25) заслуховування інформації про діяльність, погодження призначення на посади і звільнення з посад начальника Головного управління Міністерства внутрішніх справ України в Криму, начальника Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, генерального директора Державної телерадіокомпанії «Крим»;

погодження призначення на посаду Прокурора Автономної Республіки Крим;

26) зупинення дії постанов і розпоряджень Ради міністрів Автономної Республіки Крим з питань виконання державних функцій і повноважень у випадках, якщо вони суперечать Конституції України і законам України, актам Президента України і Кабінету Міністрів України, Конституції Автономної Республіки Крим і нормативно-правовим актам Верховної Ради Автономної Республіки Крим, з одночасним зверненням до Президента України про їх скасування;

скасування постанов і розпоряджень Ради міністрів Автономної Республіки Крим з питань, віднесених до відання Автономної Республіки Крим, у випадку, якщо вони суперечать Конституції України, Конституції Автономної Республіки Крим, законам України і нормативно-правовим актам Верховної Ради Автономної Республіки Крим;

27) ініціювання введення надзвичайного стану і встановлення зон надзвичайної екологічної ситуації в Автономній Республіці Крим або окремих її місцевостях у випадках, передбачених законодавством України;

28) заслуховування звітів Голови Ради міністрів Автономної Республіки Крим і членів Ради міністрів Автономної Республіки Крим не більше двох разів на рік;

29) прийняття рішень Верховної Ради Автономної Республіки Крим про звільнення з посади Голови Ради міністрів Автономної Республіки Крим, інших членів Ради міністрів Автономної Республіки Крим у зв'язку з висловленням недовіри;

у разі прийняття рішення про звільнення з посади Голови Ради міністрів Автономної Республіки Крим у зв'язку з висловленням недовіри простою більшістю голосів депутатів від загального складу Верховної Ради Автономної Республіки Крим звільнення Голови Ради міністрів Автономної Республіки Крим з посади відбувається у порядку, передбаченому Конституцією України;

відповідно до Закону України «Про Верховну Раду Автономної Республіки Крим» у разі прийняття

рішення про звільнення з посади Голови Ради міністрів Автономної Республіки Крим у зв'язку з висловленням недовіри двома третинами голосів депутатів від загального складу Верховної Ради Автономної Республіки Крим Президент України дає згоду на звільнення з посади Голови Ради міністрів Автономної Республіки Крим;

30) заснування республіканських засобів масової інформації;

31) вирішення у межах повноважень, наданих Верховній Раді Автономної Республіки Крим Конституцією України і законами України, питань, що стосуються земельних відносин, використання природних ресурсів, розмірів плати за використання природних ресурсів, розмірів плати за користування ними та інших;

32) затвердження символіки, заснування Грамоти і Почесної грамоти Верховної Ради Автономної Республіки Крим, почесних звань та інших відзнак Автономної Республіки Крим згідно з законодавством України;

33) заслуховування звітів комісій, керівників органів, які утворює, обирає і формує Верховна Рада Автономної Республіки Крим, та посадових осіб, яких вона призначає, обирає або затверджує;

34) згідно з Законом України про статус депутата Верховної Ради Автономної Республіки Крим і нормативно-правовими актами Верховної Ради Автономної Республіки Крим розгляд запитів депутатів, прийняття рішень щодо запитів;

35) прийняття відповідно до законів України рішень про організацію територій і об'єктів природно-заповідного фонду Автономної Республіки Крим та інших територій, які підлягають особливій охороні, про оголошення природних та інших об'єктів, що мають історичну, культурну, екологічну або наукову цінність, пам'ятками історії або культури, які охороняються законом;

36) визначення порядку укладення і затвердження договорів і угод від імені Автономної Республіки Крим з питань, віднесених до відання Автономної Республіки Крим, затвердження договорів і угод.

Верховна Рада Автономної Республіки Крим здійснює інші повноваження, віднесені до її відання Конституцією України і законами України, а також ті, що віднесені до її відання Конституцією Автономної Республіки Крим і нормативно-правовими актами Верховної Ради Автономної Республіки Крим в межах її компетенції.

Стаття 27. Порядок прийняття Конституції Автономної Республіки Крим, нормативно-правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим

1. Верховна Рада Автономної Республіки Крим більшістю голосів депутатів від їх загального складу приймає Конституцію Автономної Республіки Крим, зміни і доповнення до неї, які набирають чинності після затвердження їх Верховною Радою України та опублікування.

2. Верховна Рада Автономної Республіки Крим щодо питань, які мають нормативно-правовий характер, приймає постанови.

З питань організаційно-розпорядчого характеру Верховна Рада Автономної Республіки Крим приймає рішення.

3. Постанови і рішення Верховної Ради Автономної Республіки Крим приймаються на її засіданні відкритим або таємним голосуванням більшістю голосів депутатів від загального складу Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

4. Право внесення проектів нормативно-правових актів до Верховної Ради Автономної Республіки Крим належить депутатам Верховної Ради Автономної Республіки Крим, які реалізують його індивідуально або колективно, а також Раді міністрів Автономної Республіки Крим.

5. Нормативно-правові акти Верховної Ради Автономної Республіки Крим підписуються Головою Верховної Ради Автономної Республіки Крим протягом 14 днів після їх прийняття і набирають чинності у порядку, встановленому Конституцією Автономної Республіки Крим і нормативно-правовими актами Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

Стаття 28. Відповідність нормативно-правових актів Автономної Республіки Крим Конституції України і законам України

Нормативно-правові акти Верховної Ради Автономної Республіки Крим і Ради міністрів Автономної Республіки Крим з питань відання Автономної Республіки Крим повинні відповідати Конституції України, законам України.

Нормативно-правові акти Верховної Ради Автономної Республіки Крим і Ради міністрів Автономної Республіки Крим з питань виконання делегованих відповідно до Конституції України державних виконавчих функцій і повноважень на території Автономної Республіки Крим приймаються згідно з Конституцією України і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України та на їх виконання.

Стаття 29. Голова Верховної Ради Автономної Республіки Крим

1. На першій сесії Верховна Рада Автономної Республіки Крим шляхом таємного голосування з використанням бюлетенів обирає з числа депутатів Голову Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

2. Голова Верховної Ради представляє Верховну Раду Автономної Республіки Крим у відносинах з Президентом України, Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, центральними та місцевими органами державної влади України, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, громадянами, їх об'єднаннями; посадовими особами та органами інших держав, їх регіонів, об'єднань громадян, установ, організацій; з міжнародними організаціями; організовує діяльність Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

3. Голова Верховної Ради Автономної Республіки Крим:

1) веде засідання Верховної Ради Автономної Республіки Крим та її Президії, забезпечує підготовку засідань і організовує контроль за виконанням рішень і постанов Верховної Ради Автономної Республіки Крим та рішень її Президії;

2) пропонує кандидатури на посади першого заступника і заступника Голови Верховної Ради Автономної Республіки Крим, голів постійних комісій Верховної Ради Автономної Республіки Крим та на інші посади, передбачені чинним законодавством;

3) затверджує за рішенням Верховної Ради Автономної Республіки Крим штатний розпис апарату в межах кошторису витрат Верховної Ради Автономної Республіки Крим;

4) здійснює загальне керівництво підготовкою питань, які підлягають розгляду Верховною Радою Автономної Республіки Крим;

5) підписує нормативно-правові та інші акти Верховної Ради Автономної Республіки Крим, договори та угоди з питань, віднесених до відання Автономної Республіки Крим, у порядку, який визначається Верховною Радою Автономної Республіки Крим відповідно до законів України;

6) представляє Верховній Раді Автономної Республіки Крим кандидатуру для призначення на посаду Голови Ради міністрів Автономної Республіки Крим;

7) вручає Грамоту і Почесну грамоту Верховної Ради Автономної Республіки Крим та її Президії, інші відзнаки Автономної Республіки Крим;

8) скликає позачергову сесію Верховної Ради Автономної Республіки Крим;

9) представляє кандидатури на посади керівника Секретаріату і керуючого справами Верховної Ради Автономної Республіки Крим;

10) погоджує призначення на посади і звільнення з посад заступників начальника Головного управління Міністерства внутрішніх справ України в Криму, начальників міських і районних відділів внутрішніх справ Головного управління Міністерства внутрішніх справ України в Криму; заступників начальника Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим; голови і заступників голови Державної податкової адміністрації в Автономній Республіці Крим і керівників районних і міських державних податкових інспекцій в Автономній Республіці Крим; начальника і заступників начальника управління податкової міліції в Автономній Республіці Крим; начальника і заступників начальника Контрольно-ревізійного управління в Автономній Республіці Крим; начальника і заступників начальника Кримської регіональної митниці; директора Радіотелевізійного передавального центру; голови Фонду майна Автономної Республіки Крим.

Інші повноваження і порядок діяльності Голови Верховної Ради Автономної Республіки Крим, а також його першого заступника і заступника визначаються відповідно до Конституції України, законів України, Конституції Автономної Республіки Крим, Регламенту Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

4. Голова Верховної Ради Автономної Республіки Крим підзвітний Верховній Раді Автономної Республіки Крим і відповідальний перед нею. Його може бути звільнено з посади Верховною Радою Автономної Республіки Крим, якщо за це проголосувало більше половини депутатів від загального складу Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

Порядок дострокового звільнення з посади Голови Верховної Ради Автономної Республіки Крим визначається законами України, Конституцією Автономної Республіки Крим і Регламентом Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

5. Голова Верховної Ради Автономної Республіки Крим виконує свої обов'язки до відкриття першої сесії Верховної Ради Автономної Республіки Крим нового скликання, крім випадків дострокового припинення повноважень Голови Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

6. Голова Верховної Ради Автономної Республіки Крим у межах своїх повноважень видає розпорядження.

Стаття 30. Президія Верховної Ради Автономної Республіки Крим

1. Для координації роботи органів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, сприяння депутатам у виконанні ними своїх обов'язків, підготовки сесій і реалізації інших повноважень утворюється Президія Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

2. До Президії Верховної Ради Автономної Республіки Крим входять за посадою Голова Верховної Ради Автономної Республіки Крим, його перший заступник і заступник, голови постійних комісій Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

3. Очолює Президію Верховної Ради Автономної Республіки Крим Голова Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

4. Порядок діяльності Президії Верховної Ради Автономної Республіки Крим визначається згідно з Конституцією України, законами України, Конституцією Автономної Республіки Крим, Регламентом Верховної Ради Автономної Республіки Крим та іншими нормативно-правовими актами Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

Стаття 31. Повноваження Президії Верховної Ради Автономної Республіки Крим

1. Президія Верховної Ради Автономної Республіки Крим:

1) скликає сесії Верховної Ради Автономної Республіки Крим і організує їх підготовку;

2) формує проект порядку денного і вносить його на затвердження сесії Верховної Ради Автономної Республіки Крим;

3) координує роботу органів Верховної Ради Автономної Республікик Крим;

4) забезпечує реєстрацію і офіційне оприлюднення нормативно-правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим;

5) засновує Почесну грамоту Президії Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

2. Президія Верховної Ради Автономної Республіки Крим здійснює інші організаційні повноваження, передані їй нормативно-правовими актами Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

3. Не рідше одного разу на рік Президія Верховної Ради Автономної Республіки Крим звітує перед Верховною Радою Автономної Республіки Крим про виконану роботу.

Стаття 32. Постійні, тимчасові комісії та інші органи Верховної Ради Автономної Республіки Крим

1. Постійні та тимчасові комісії Верховної Ради Автономної Республіки Крим є органами Верховної Ради Автономної Республіки Крим, які обираються з числа її депутатів для вивчення, попереднього розгляду і підготовки питань, які відносяться до її відання, здійснення контролю за виконанням постанов і рішень Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

2. Повноваження і порядок діяльності постійних і тимчасових комісій визначаються Регламентом Верховної Ради Автономної Республіки Крим і нормативно-правовими актами Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

3. З метою забезпечення контролю за дотриманням законодавства України про приватизацію Верховна Рада Автономної Республіки Крим утворює Контрольну комісію Верховної Ради Автономної Республіки Крим з питань приватизації.

4. З питань, віднесених до її компетенції, Верховна Рада Автономної Республіки Крим утворює інші органи, визначає організацію, повноваження і порядок їх діяльності.

Стаття 33. Статус виборних посадових осіб Верховної Ради Автономної Республіки Крим

1. Виборні посади Верховної Ради Автономної Республіки Крим відносяться до відповідних категорій посад державних службовців у порядку, встановленому Законом України «Про державну службу».

2. Оплата праці виборних посадових осіб Верховної Ради Автономної Республіки Крим здійснюється за рахунок коштів республіканського бюджету Автономної Республіки Крим.

Стаття 34. Фінансування і кошторис витрат Верховної Ради Автономної Республіки Крим

1. Фінансування витрат на забезпечення діяльності Верховної Ради Автономної Республіки Крим передбачається окремим рядком у бюджеті Автономної Республіки Крим.

2. Кошторис витрат, пов'язаних з діяльністю Верховної Ради Автономної Республіки Крим та її органів, депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, затверджується Верховною Радою Автономної Республіки Крим.

ГЛАВА 7. Рада міністрів Автономної Республіки Крим

Стаття 35. Загальні положення

1. Рада міністрів Автономної Республіки Крим як орган виконавчої влади Автономної Республіки Крим самостійно здійснює виконавчі функції і повноваження з питань, віднесених до відання Автономної Республіки Крим Конституцією України, Конституцією Автономної Республіки Крим і законами України.

2. Рада міністрів Автономної Республіки Крим формується Верховною Радою Автономної Республіки Крим на термін її повноважень, відповідальна перед нею і очолюється Головою Ради міністрів Автономної Республіки Крим.

3. Рада міністрів Автономної Республіки Крим виконує також державні виконавчі функції і повноваження, делеговані законами України відповідно до Конституції України.

З метою забезпечення виконання делегованих державних виконавчих функцій і повноважень Автономній Республіці Крим передаються фінансові, матеріальні кошти і об'єкти державної власності, необхідні для виконання зазначених повноважень.

Організація, порядок виконання зазначених функцій і повноважень республіканськими органами Автономної Республіки Крим визначаються нормативно-правовими актами Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

4. Законами України та прийнятими на їх основі та на їх виконання нормативно-правовими актами Кабінету Міністрів України та Верховної Ради Автономної Республіки Крим можуть визначатися окремі умови виконання делегованих державних виконавчих функцій і повноважень, реалізації загальнодержавних і регіональних програм; координуватися діяльність у боротьбі з катастрофами, стихійними лихами, епідеміями та епізоотіями, щодо ліквідації їх наслідків, природокористування, охорони навколишнього природного середовища, забезпечення екологічної безпеки, безпечних і здорових умов життя населення, охорони пам'яток історії та культури, організації та розвитку освіти, науки і культури, фізичної культури та спорту, забезпечення правопорядку і громадської безпеки, здійснення спільних проектів у регіоні, а також вирішення інших питань, віднесених до компетенції виконавчих органів.

5. З питань виконання державних функцій і повноважень Рада міністрів Автономної Республіки

(Продовження на 10—11-й стор.).

КОНСТИТУЦІЯ АВТОНОМНОЇ РЕСПУБЛІКИ КРИМ

Прийнята на другій сесії Верховної Ради Автономної Республіки Крим 21 жовтня 1998 року

(Початок на 6—9-й стор.).

Крим, Голова Ради міністрів Автономної Республіки Крим, його заступники, керівники відповідних міністерств і республіканських комітетів Автономної Республіки Крим підзвітні і підконтрольні Кабінету Міністрів України, а керівники місцевих державних адміністрацій — Раді міністрів Автономної Республіки Крим.

Стаття 36. Голова Ради міністрів Автономної Республіки Крим

1. Голова Ради міністрів Автономної Республіки Крим представляє Раду міністрів Автономної Республіки Крим у відносинах з Президентом України, Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, центральними та місцевими органами виконавчої влади України, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами і організаціями, громадянами, їх об'єднаннями, посадовими особами; органами інших держав, їх регіонів, об'єднань громадян, установ, організацій; з міжнародними організаціями; організовує діяльність Ради міністрів Автономної Республіки Крим.

2. Голова Ради міністрів Автономної Республіки Крим:

1) веде засідання Ради міністрів Автономної Республіки Крим, забезпечує підготовку засідань і організує контроль за виконанням актів Ради міністрів Автономної Республіки Крим;

2) подає Верховній Раді Автономної Республіки Крим кандидатури для призначення на посади заступників Голови Ради міністрів Автономної Республіки Крим, міністрів, голів республіканських комітетів;

3) затверджує штатний розпис міністерств, республіканських комітетів, апарату Ради міністрів у межах чисельності і кошторису витрат, затверджених Верховною Радою Автономної Республіки Крим;

4) здійснює загальне керівництво підготовкою питань, які підлягають розгляду на засіданнях Ради міністрів Автономної Республіки Крим;

5) підписує постанови, рішення і розпорядження Ради міністрів Автономної Республіки Крим, договори, угоди в межах своїх повноважень;

6) вручає Почесну грамоту Ради міністрів Автономної Республіки Крим;

7) погоджує призначення на посади і звільнення з посад заступників начальника Головного управління Міністерства внутрішніх справ України в Криму, начальників міських і районних відділів внутрішніх справ Головного управління Міністерства внутрішніх справ України в Криму; заступників начальника Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим; голови і заступників голови Державної податкової адміністрації в Атономній Республіці Крим і керівників районних і міських державних податкових інспекцій в Автономній Республіці Крим; начальника і заступників начальника управління податкової міліції в Автономній Республіці Крим; начальника і заступників начальника Контрольно-ревізійного управління в Автономній Республіці Крим; начальника і заступників начальника Кримської регіональної митниці; директора Радіотелевізійного передавального центру.

Інші повноваження і порядок діяльності Голови Ради міністрів Автономної Республіки Крим, а також його заступників визначаються відповідно до Конституції України, законів України, Конституції Автономної Республіки Крим.

Стаття 37. Призначення на посади і звільнення з посад Голови Ради міністрів Автономної Республіки Крим, його заступників, міністрів, голів республіканських комітетів Автономної Республіки Крим, їх звіти

1. Голова Ради міністрів Автономної Республіки Крим призначається на посаду і звільняється з посади Верховною Радою Автономної Республіки Крим за поданням Голови Верховної Ради Автономної Республіки Крим і за погодженням з Президентом України.

2. Заступники Голови Ради міністрів Автономної Республіки Крим, міністри і голови республіканських комітетів Автономної Республіки Крим призначаються на посади Верховною Радою Автономної Республіки Крим за поданням Голови Ради міністрів Автономної Республіки Крим.

3. Керівники місцевих державних адміністрацій в Автономній Республіці Крим призначаються на посади і звільняються з посад Президентом України за поданням Кабінету Міністрів України, погодженим з Головою Верховної Ради Автономної Республіки Крим і Головою Ради міністрів Автономної Республіки Крим, Постійним представником Президента України в Автономній Республіці Крим.

4. Рада міністрів Автономної Республіки Крим не більше двох разів на рік подає Верховній Раді Автономної Республіки Крим звіт про свою діяльність у цілому (комплексний), а також щокварталу подає письмову інформацію про стан справ у соціально-економічній, культурній та інших сферах Автономної Республіки Крим.

5. Верховна Рада Автономної Республіки Крим за пропозицією Голови Верховної Ради Автономної Республіки Крим, або не менше п'яти постійних комісій, або однієї третини депутатів від загального складу Верховної Ради Автономної Республіки Крим має право не більше двох разів на рік заслуховувати звіт з окремого напряму діяльності Ради міністрів Автономної Республіки Крим, звіти окремих міністерств, республіканських комітетів Автономної Республіки Крим про свою діяльність.

6. Зі звітом про діяльність Ради міністрів Автономної Республіки Крим у цілому виступає Голова Ради міністрів Автономної Республіки Крим або особа, що виконує його обов'язки.

Зі звітом про діяльність Ради міністрів Автономної Республіки Крим з окремих напрямів виступає заступник Голови Ради міністрів Автономної Республіки Крим, який курирує відповідні питання.

Зі звітом про діяльність міністерства або республіканського комітету Автономної Республіки Крим виступає міністр або голова республіканського комітету Автономної Республіки Крим, або особи, які виконують їх обов'язки.

7. Якщо за результатами звіту діяльність Ради міністрів Автономної Республіки Крим у цілому буде визнана Верховною Радою Автономної Республіки Крим незадовільною, Верховна Рада Автономної Республіки Крим має право в порядку, передбаченому Конституцією України, прийняти рішення:

про відставку (припинення повноважень) Ради міністрів Автономної Республіки Крим у зв'язку з висловленням недовіри;

про звільнення з посади Голови Ради міністрів Автономної Республіки Крим у зв'язку з висловленням недовіри.

Якщо за результатами звіту робота з окремих напрямів діяльності Ради міністрів Автономної Республіки Крим або окремих міністерств і республіканських комітетів Автономної Республіки Крим буде визнана Верховною Радою Автономної Республіки Крим незадовільною, Верховна Рада Автономної Республіки Крим має право в порядку, передбаченому Конституцією України, прийняти рішення про звільнення заступника Голови Ради міністрів Автономної Республіки Крим, міністра або голови республіканського комітету Автономної Республіки Крим у зв'язку з висловленням недовіри.

8. Верховна Рада Автономної Республіки Крим може висловити недовіру Голові Ради міністрів Автономної Республіки Крим або окремим членам Ради міністрів Автономної Республіки Крим у зв'язку з неналежним виконанням ними своїх обов'язків, порушенням Конституції України, Конституції Автономної Республіки Крим, законів України, нормативно-правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

Стаття 38. Повноваження Ради міністрів Автономної Республіки Крим

1. Рада міністрів Автономної Республіки Крим здійснює виконавчі функції та повноваження з питань, віднесених до самостійного відання Автономної Республіки Крим, а також здійснює державні виконавчі функції, делеговані відповідно до Конституції України.

Рада міністрів Автономної Республіки Крим виконує інші функції та повноваження, передбачені Конституцією України, Конституцією Автономної Республіки Крим, законами України, нормативно-правовими актами Верховної Ради Автономної Республіки Крим у межах її компетенції.

2. Рада міністрів Автономної Республіки Крим здійснює виконавчі функції і повноваження, віднесені до самостійного відання Автономної Республіки Крим, з питань:

розвитку економіки;

планування економічного і соціального розвитку; фінансової, кредитної та цінової політики;

промисловості;

паливно-енергетичного комплексу;

сільського господарства;

землеустрою;

лісового господарства;

водогосподарського будівництва і зрошуваного землеробства;

організації і розвитку курортно-рекреаційної сфери і туризму;

управління санаторно-курортними і туристичними комплексами Автономної Республіки Крим;

зовнішньоекономічної діяльності та зовнішніх зв'язків;

транспорту, зв'язку і дорожнього будівництва;

житлово-комунального господарства і благоустрою, архітектури і містобудування;

торговельного і побутового обслуговування населення;

організації та розвитку освіти, науки, культури, мистецтва, охорони пам'яток історії та культури;

поліграфії та видавничої справи;

охорони навколишнього природного середовища;

організації та забезпечення безпечних і здорових умов життя населення, організації та розвитку охорони здоров'я, фізичної культури і спорту;

праці, її оплати, умов і охорони праці, соціальних питань та зайнятості населення, соціального захисту населення;

забезпечення законності, охорони громадського порядку і прав громадян;

міжнаціональних відносин;

молодіжної політики, охорони материнства і дитинства;

управління майном Автономної Республіки Крим у порядку, визначеному Верховною Радою Автономної Республіки Крим.

Рада міністрів Автономної Республіки Крим здійснює управління майном, яке знаходиться на балансі Ради міністрів Автономної Республіки Крим, засновує друкований орган Ради міністрів Автономної Республіки Крим, здійснює інші повноваження, передбачені Конституцією Автономної Республіки Крим, законами України, нормативно-правовими актами Верховної Ради Автономної Республіки Крим, прийнятими в межах її компетенції.

3. Відносини органів влади Автономної Республіки Крим з підприємствами, установами та організаціями, які перебувають у власності Автономної Республіки Крим, будуються на основі їх підзвітності і підконтрольності органам влади Автономної Республіки Крим у межах і формах, передбачених законами України і відповідно до них Конституцією Автономної Республіки Крим, нормативно-правовими актами Верховної Ради Автономної Республіки Крим, прийнятими в межах її компетенції.

4. Відносини органів влади Автономної Республіки Крим з підприємствами, установами і організаціями інших форм власності, а також з тими, які не перебувають в її управлінні, будуються на договірній і податковій основі та здійснюються в межах і формах, передбачених законодавством України.

З питань, віднесених до відання Автономної Республіки Крим, підприємства, установи і організації, які не належать Автономній Республіці Крим, зобов'язані надавати відповідну інформацію на вимогу органів влади Автономної Республіки Крим.

5. Рада міністрів Автономної Республіки Крим забезпечує взаємодію органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим з правоохоронними органами з питань громадської безпеки, охорони правопорядку і дотримання законності.

6. Рада міністрів Автономної Республіки Крим у межах своєї компетенції має право скасовувати акти міністерств і республіканських комітетів Автономної Республіки Крим, інших підвідомчих їй органів, а з питань виконання державних функцій і повноважень — також акти місцевих державних адміністрацій, якщо вони прийняті з порушенням Конституції України, законів України, актів Президента України, постанов Кабінету Міністрів України.

7. Повноваження, порядок організації та діяльності Ради міністрів Автономної Республіки Крим визначаються Конституцією України, Конституцією Автономної Республіки Крим, законами України і нормативно-правовими актами Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

8. Рада міністрів Автономної Республіки Крим у межах своєї компетенції видає постанови, рішення і розпорядження, обов'язкові до виконання на всій території республіки.

У порядку, який визначається Верховною Радою Автономної Республіки Крим, Рада міністрів Автономної Республіки Крим укладає договори та угоди з питань, віднесених до відання Автономної Республіки Крим.

ГЛАВА 8. Правосуддя та органи прокуратури в Автономній Республіці Крим

Стаття 39. Правосуддя в Автономній Республіці Крим

Правосуддя в Автономній Республіці Крим здійснюється на основі та згідно з Конституцією України і законами України.

Судами України застосовуються Конституція Автономної Республіки Крим, нормативно-правові акти Верховної Ради Автономної Республіки Крим, акти Ради міністрів Автономної Республіки Крим у випадках, передбачених законами України.

Стаття 40. Суди в Автономній Республіці Крим

Суди, які діють на території Автономної Республіки Крим, входять до єдиної системи органів судової влади України.

Автономна Республіка Крим бере участь в забезпеченні діяльності судів, які діють на території Автономної Республіки Крим, здійснює інші повноваження у випадках, передбачених законами України.

Стаття 41. Організація і діяльність органів прокуратури в Автономній Республіці Крим

1. Організація і діяльність органів прокуратури в Автономній Республіці Крим визначаються Конституцією України і законами України.

2. Верховна Рада Автономної Республіки Крим має право заслуховувати інформацію Прокурора Автономної Республіки Крим і порушувати питання про його звільнення з посади перед Генеральним прокурором України.

РОЗДІЛ IV
МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ В АВТОНОМНІЙ РЕСПУБЛІЦІ КРИМ

ГЛАВА 9. Здійснення місцевого самоврядування в Автономній Республіці Крим

Стаття 42. Правові основи місцевого самоврядування в Автономній Республіці Крим

1. Місцеве самоврядування в Автономній Республіці Крим здійснюється згідно з Конституцією України і законами України.

2. Відповідно до Конституції України законами України Автономній Республіці Крим можуть делегуватися повноваження щодо забезпечення збалансованого соціально-економічного і культурного розвитку Автономної Республіки Крим, реалізації прог-

рам соціально-економічного, культурного та іншого розвитку автономної республіки.

Стаття 43. Забезпечення дотримання прав і свобод громадян в Автономній Республіці Крим

1. Згідно з Конституцією України Верховна Рада Автономної Республіки Крим у межах своїх повноважень бере участь у забезпеченні прав і свобод громадян на території Автономної Республіки Крим.

2. У разі порушення органами місцевого самоврядування, сільськими, селищними, міськими головами, головами місцевих державних адміністрацій прав і свобод громадян, передбачених Конституцією України і законами України, і не приведення на вимогу Верховної Ради Автономної Республіки Крим своїх актів у відповідність з Конституцією України і законами України Верховна Рада Автономної Республіки Крим має право звернутися:

до Президента України — про звільнення з посад голів місцевих державних адміністрацій у порядку, передбаченому Конституцією України;

до Верховної Ради України — про призначення позачергових виборів місцевої ради, сільського, селищного, міського голови згідно з законодавством України.

Стаття 44. Делегування функцій і повноважень

1. Згідно з Конституцією України, законами України, Європейською Хартією про місцеве самоврядування, Конституцією Автономної Республіки Крим, нормативно-правовими актами Верховної Ради Автономної Республіки Крим органам місцевого самоврядування може делегуватися виконання окремих повноважень з передачею фінансів і майна для забезпечення виконання зазначених повноважень.

На основі погоджених рішень або угод між Верховною Радою Автономної Республіки Крим та органами місцевого самоврядування можуть визначатися порядок і умови виконання делегованих повноважень.

2. Згідно з Конституцією України Рада міністрів Автономної Республіки Крим контролює виконання органами місцевого самоврядування повноважень, делегованих їм законом України, а також повноважень, делегованих нормативно-правовими актами Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

Дія актів органів місцевого самоврядування в Автономній Республіці Крим з питань виконання делегованих їм повноважень у випадку, якщо вони суперечать Конституції України і законам України, актам Президента України, Кабінету Міністрів України, нормативно-правовим актам Автономної Республіки Крим, може зупинятися відповідно Верховною Радою Автономної Республіки Крим (акти представницьких органів), Радою міністрів Автономної Республіки Крим (акти виконавчих органів) з одночасним зверненням до суду.

Стаття 45. Взаємодія органів влади Автономної Республіки Крим з органами місцевого самоврядування в Автономній Республіці Крим

1. Відповідно до Конституції України з метою забезпечення збалансованого соціально-економічного, культурного та іншого розвитку регіону на основі погоджених рішень або угод між Верховною Радою Автономної Республіки Крим та органами місцевого самоврядування в Автономній Республіці Крим можуть визначатися порядок і умови реалізації спільних програм і проектів, спільного вирішення інших питань, віднесених до компетенції Автономної Республіки Крим і місцевого самоврядування.

2. Спільні програми соціально-економічного, культурного та іншого розвитку, а також спільні проекти фінансуються за рахунок коштів, які залучаються з бюджету Автономної Республіки Крим та місцевих бюджетів.

Залучення коштів з бюджету Автономної Республіки Крим, місцевих бюджетів, передача майна для реалізації названих вище спільних програм та проектів здійснюються на основі рішень Верховної Ради Автономної Республіки Крим, а також відповідної місцевої ради або на основі угод між ними.

3. Спільні програми і проекти можуть фінансуватися також за рахунок коштів цільового фонду по забезпеченню збалансованого соціально-економічного та іншого розвитку Автономної Республіки Крим, який формується з коштів, переданих з Державного бюджету України, республіканського бюджету Автономної Республіки Крим, коштів місцевих бюджетів та інших коштів у порядку, який визначається законами України і нормативно-правовими актами Верховної Ради Автономної Республіки Крим у межах її компетенції.

4. З метою збалансованого соціально-економічного і культурного розвитку регіону Верховна Рада Автономної Республіки Крим взаємодіє з асоціаціями органів місцевого самоврядування в Автономній Республіці Крим та іншими добровільними об'єднаннями органів місцевого самоврядування.

Асоціації органів місцевого самоврядування в Автономній Республіці Крим можуть вносити на розгляд Верховної Ради Автономної Республіки Крим рекомендації та пропозиції у встановленому законом порядку.

Порядок взаємодії Верховної Ради Автономної Республіки Крим з асоціаціями органів місцевого самоврядування в Автономній Республіці Крим та іншими добровільними об'єднаннями органів місцевого самоврядування визначається на взаємопогодженій основі.

Стаття 46. Питання взаємодії органів влади Автономної Республіки Крим з органами місцевого самоврядування в Автономній Республіці Крим

Відповідно до Конституції України з метою забезпечення збалансованого соціально-економічного, культурного та іншого розвитку регіону Верховна Рада Автономної Республіки Крим і органи місцевого самоврядування на взаємопогодженій основі та у порядку, який визначається Конституцією Автономної Республіки Крим та законодавством України, можуть об'єднувати фінансові та матеріальні кошти, майно, координувати діяльність органів та служб, установ і організацій для підготовки та реалізації спільних програм і проектів, спільного вирішення інших питань, віднесених до їх компетенції, в тому числі у сфері:

освіти, охорони здоров'я, землеустрою, архітектури і містобудування, охорони навколишнього природного середовища, організації і координації зовнішньоекономічної діяльності, використання природних копалин, транспорту, будівництва і ремонту доріг, водопостачання, зв'язку, забезпечення паливними та іншими енергоресурсами, будівництва і реконструкції промислових об'єктів, об'єктів комунального та соціально-культурного призначення, організації контролю за якістю і безпекою будівельних і ремонтних робіт, організації санітарно-епідемічного контролю, охорони і використання пам'яток історії та культури, природних заповідників, організації туристичної та курортно-рекреаційної діяльності, архівної справи, організації та забезпечення діяльності бібліотек, музеїв, театрів та інших питань;

здійснення програм підготовки кадрів, підготовки і реалізації програм зайнятості населення і використання трудових ресурсів, програм допомоги і сприяння малозабезпеченим сім'ям і громадянам, пенсіонерам та інвалідам, багатодітним сім'ям, здійснення молодіжних програм, у тому числі з питань бездоглядності неповнолітніх, програм у сфері науки і культури, а також фізкультури і спорту, програм запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій, а також підготовки і реалізації інших програм та проектів.

Стаття 47. Порядок взаємодії органів влади, установ, організацій Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування

Порядок взаємодії органів влади, установ та організацій Автономної Республіки Крим і органів місцевого самоврядування визначається угодами або погодженими рішеннями Верховної Ради Автономної Республіки Крим і місцевих рад.

У сфері спільної діяльності може здійснюватися погоджена кадрова політика.

РОЗДІЛ V ГАРАНТІЇ СТАТУСУ І ПОВНОВАЖЕНЬ АВТОНОМНОЇ РЕСПУБЛІКИ КРИМ

Стаття 48. Гарантії та забезпечення статусу і повноважень Автономної Республіки Крим

1. Встановлені Конституцією України, Конституцією Автономної Республіки Крим, законами України статус і повноваження Автономної Республіки Крим, Верховної Ради Автономної Республіки Крим і Ради міністрів Автономної Республіки Крим гарантуються державою Україна і забезпечуються демократичними інститутами суспільства, діяльністю органів державної влади, Верховної Ради Автономної Республіки Крим і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, громадян та їх об'єднань.

2. Верховна Рада Автономної Республіки Крим на підставі рішення консультативного республіканського (місцевого) референдуму може вносити пропозиції про зміни, які стосуються обмежень статусу і повноважень Автономної Республіки Крим, Верховної Ради Автономної Республіки Крим і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, визначених Конституцією України, законами України.

Конституція Автономної Республіки Крим може бути змінена виключно Верховною Радою Автономної Республіки Крим.

Приватизація по-новоукраїнському

Міську друкарню Свердловська, що в Луганській області, біда била двічі

Першого разу, в середині 70-х, коли сталася пожежа. Будівля й обладнання майже цілком згоріли.

Наслідки цієї стихії за часів тієї, радянської, влади, свердловчани усунули швидко. За короткий термін у центрі міста звели нову добротну двоповерхову споруду друкарні. Будували всім миром, методом «народної будови».

Наступні 20 років працювала друкарня стабільно, друкувала місцеву газету, випускала іншу поліграфічну продукцію, справно сплачувала податки.

Але біда вразила її знову, тепер уже у вигляді стихії «вільного» ринку. І виявилася вона для друкарні більш страшною, ніж перша.

Настав час її приватизації. І власник друкарні — Луганська обласна рада — ухвалює рішення № 9/2 від 13 лютого 1996 року, в якому визначається **особливий порядок приватизації об'єктів поліграфії області.**

А полягав цей порядок у тому, що приватизація друкарні дозволялася лише з **обов'язковим узгодженням з місцевими радами народних депутатів та Кабінетом міністрів України.**

Таким чином, обласна рада надала можливість місцевим органам влади активно брати участь у приватизації (Свердловська міська рада вже давно прагне одержати друкарню в свою комунальну власність). Але у регіонального відділення Фонду держмайна України (РВ ФДМУ) у Луганській області, якому доручили приватизацію, щодо Свердловської друкарні були свої плани.

Видно, тому згадане рішення сесії облради щодо Свердловської друкарні регіональне відділення Фонду держмайна просто ігнорувало.

Чиновникам від приватизації пощастило вдало обійти не лише місцеву владу, а й трудовий колектив друкарні, виставивши левову частку акцій підприємства (66,7 %) на аукціон майнових сертифікатів (26 % акцій фонд милостиво залишив за обрадою). Члени колективу, які пропрацювали на підприємстві понад 20 років, унаслідок цієї «операції» залишилися з 7,2 % акцій рідної друкарні.

Натомість «несподівано» і дуже сильно «поталанило» трьом київським фірмам: ЗАТ «Автоальянс-порт-фоліо», ЗАТ «Машинобудування України» та ТОВ «Фондова компанія «Арсенал». Вони заволоділи контрольним пакетом акцій далекої Свердловської друкарні. До того ж, майже задарма: під скуплені, переважно у Львівській області, майнові сертифікати.

І всі ці фірми дружно й в один день (23.02.98 р.) довірили свої права на управління контрольним пакетом акцій одному зі свердловських комерсантів — президентові місцевого товариства закритого типу «Співдружність» Д. Устюжину, котрий, очевидно, «випадково» опинився поблизу.

Представник нових господарів так вдало придбаного об'єкта з'явився в друкарні не сам. Він привів із собою свого молодшого брата Н. Устюжина й на порушення статуту та регламенту посадив його в крісло голови правління ВАТ «Свердловська міська друкарня».

Можливо, працівники друкарні й примирилися б з тим, що сталося, якби під «чутливим» керівництвом братів Устюжиних підприємство почало працювати. Але сталося навпаки: виробництво падає, люди одержують копійки.

Справжні наміри власників підприємства з'ясувалися, коли в приміщеннях друкарні, витіснивши робітників з підсобок, дружно розташувалися співробітники вже згаданої фірми «Співдружність» разом зі своїм шефом.

Вилізла назовні й причина такого віддаленого місця проживання власників вкладених у друкарню ваучерів.

Коли працівники друкарні написали так званим «акціонерам» листи, з'ясувалося, що багато з них про існування свердловської друкарні навіть не здогадувалися.

Частина «власників» через бідність продала свої ваучери незнайомцям на львівських базарах, частина їх згубила, частину просто було вкрадено. Наприклад, сім'я Білоусових зі Львова повідомила, що їхні ваучери разом з іншими речами викрали з квартири і їх розшукує міліція. Якщо співробітники Галицького районного відділу Львівського управління МВС прочитають цю статтю, дуже радимо: будете в Києві, завітайте до ТОВ «Фондова компанія «Арсенал» (директор Ю. Карабчук). Може, там знайдете вкрадені в Білоусів сертифікати.

Роздивившись справжнє обличчя своїх нових господарів, працівники друкарні подали в суд на РВ ФДМУ з проханням визнати приватизацію незаконною. Підтримали в цьому колектив Свердловська міськрада та її виконком.

Два суди (Свердловський міський та Ленінський районний Луганська) визнали приватизацію друкарні незаконною, але колегія Луганського обласного суду скасовувала ці рішення й повертала справу на повторний розгляд.

І на кожному засіданні суду з енергією й упертістю, гідними кращого застосування, грудьми захищали честь свого мундира, а разом і нових «господарів життя», чиновники РВ ФДМУ.

Суд триває. І у Луганської обласної ради цілком реальна перспектива стати співвласником Свердловської друкарні разом з фірмами, які діють вищеназваними методами.

Така натура в наших нових «господарів» та їхньої приватизаційної «обслуги». Домагаючись поставленої мети, вони не зупиняються ні перед чим, у тому числі й перед відвертим злодійством.

Їх гасло — якщо не можна, але дуже хочеться, то можна. А тому все, що відбувається в сфері приватизації, народ дуже влучно охрестив «прихватизацією». Вона порочна по суті своїй, тому просто не може бути ні чесною, ні справедливою, ні, тим більше, народною.

Петро ЦИБЕНКО,
народний депутат України;
Віталій ЛОПУХІН,
депутат Луганської обласної ради;
Дмитро ПАРШИН,
депутат Свердловської обласної ради.

Конституція АРК набирає чинності одночасно з набранням чинності цим Законом

Хроніка. Факти. Події

✔ Кишинів

Битва за зарплати та пенсії

Профспілки Молдови відновили антиурядові масові акції протесту з вимогами сплатити мешканцям багатомісячні заборгованості з зарплати та пенсій. Таке рішення ухвалено після того, як переговори з урядом про погашення цих боргів зайшли в безвихідь, заявив журналістам лідер молдовських профспілок Йон Годонога.

Борги держави з заробітної платні, пенсій та стипендій учням становлять у Молдові близько мільярда лей (майже двісті мільйонів доларів США).

✔ Страсбург

Економічна доповідь готова до обговорення

Економічний комітет Парламентської Асамблеї Ради Європи схвалив доповідь про економічну ситуацію в Росії та Україні, яку заслухають на січневій сесії ПАРЄ. Автори документа підкреслюють необхідність подальшої фінансової та іншої допомоги двом країнам, хоча й указують на недоліки в лібералізації їхніх економік та демократичного розвитку.

✔ Анкара

Еджевіт завершив формування уряду

Лідер Демократичної лівої партії Бюлент Еджевіт, якому президент Туреччини Сулейман Демірель 7 січня доручив очолити новий уряд, завершив роботу над програмою кабінету та його складом. Учора він подав список міністрів на затвердження глави держави. На цьому тижні урядові Еджевіта належить одержати вотум довіри в парламенті. З урахуванням його підтримки всіма світськими партіями, зокрема Партією вірного шляху екс-прем'єра Тансу Чиллер, питання створення нового кабінету, як упевнені в Анкарі, можна вважати розв'язаним.

✔ Токіо

Реорганізація відбудеться

Правляча в Японії Ліберально-демократична партія не відмовилася від плану провести 14 січня реорганізацію нинішнього кабінету та створити коаліційний уряд з участю опозиційної Ліберальної партії. Про це заявив на прес-конференції в Токіо генеральний секретар кабінету міністрів Хірому Нонака. Він висловив жаль з приводу останніх заяв лідера лібералів Ітіро Одзави, який напередодні вже вкотре засумнівався у можливості досягнення згоди з правлячою партією щодо майбутнього спільного політичного курсу.

✔ Оттава

Сценарій для Квебеку

Франкомовній провінції Канади Квебеку в сценарії військових маневрів канадської армії протягом багатьох років відводилася роль "супротивника" Канади. Це випливає з військових документів, зокрема позначених грифом "цілком таємно". Доступ до них одержала газета "Оттава сітізен" відповідно до закону про свободу інформації. Сценарій побудований на підставі того, що збройні сили "супротивника" перетнули державний кордон Канади, який проходить по річці Оттава, й окупували столицю країни. Як відомо, ця річка на протязі багатьох кілометрів відділяє канадську англомовну провінцію Онтаріо від Квебеку.

✔ Богота

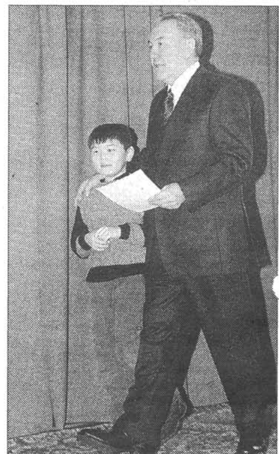
Екстремісти продовжили бойню

Правоекстремістські збройні формування, так звані "парамілітарес", здійснили масові вбивства в 6 департаментах Колумбії. Від рук терористів лише за останні три дні, за даними влади, загинуло понад 120 осіб. Правоекстремістські угруповання, що суперничають із партизанами лівої орієнтації за вплив у сільських районах, жорстоко розправляються з мирним населенням, яке підозрюють у зв'язках із повстанцями. Наприкінці минулого тижня ватажок екстремістів Карлос Кастаньо оголосив про відновлення боротьби з повстанськими Революційними збройними силами Колумбії після припинення вогню на період Різдвяних свят.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформаційних агентств.
Фото АП.

«Авторитарна демократія» стала «повноправною»

Нурсултан Назарбаєв з онуком на виборчій дільниці.
Фото АП.

Перші прямі альтернативні вибори президента Казахстану завершилися переконливою перемогою Нурсултана Назарбаєва. Він набрав більше 80 відсотків голосів при тому, що активність виборців була надзвичайно високою.

У новій та старій столицях — Астані та Алмати — на підтримку казахстанського президента висловилися навіть більше 90 відсотків.

Суперники Назарбаєва за результатами — далеко у хвості. Лідер комуністів Серикболсин Абдильдин отримав 12 відсотків. Голова митного комітету Гані Касимов, який уславився тим, що в прямому телеефірі перекинув на голову журналіста вазу з квітами, набрав 4,7 відсотка. А письменник-фантаст, депутат і переконаний «зелений» Енгельс Габбасов, який виступав за закриття Байконуру, — 0,78 відсотка.

Зрозуміло, що суперники Нурсултана Назарбаєва —відверті аутсайдери, не здатні реально забрати в лідера країни багато голосів. Альтернатива формально була, однак...

Деякі міжнародні організації ще напередодні 10 січня висловлювали сумнів у демократичності президентських виборів. По-перше, було занадто мало часу для того, щоб конкуренти Назарбаєва змогли підготуватися: передвиборча гонка тривала лише кілька місяців. Дехто висловлює припущення: з виборами явно поспішали ще й тому, що економічна ситуація в Казахстані не обіцяє покращень на тлі російської кризи.

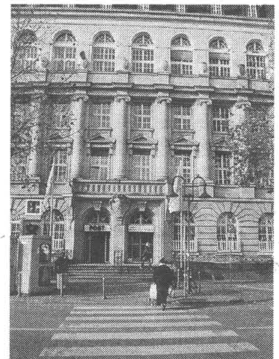
По-друге, зроблено все для того, щоб кандидатами в президенти зареєструвалися «найбезпечніші» суперники: близько шести потенційних президентів відсіяно ще до реєстрації.

Звичайно ж, у результатах виборів мало хто сумнівався. Можливо, саме тому деякі опозиційні сили не поводилися себе надто розкуто: жоден рух чи партія не захотіли виступати проти Назарбаєва, підтримуючи його конкурентів. Усі інші кандидати були самовисуванцями, навіть лідер комуністів. Натомість Назарбаєва «висунули» молодіжні й ветеранські організації, а також кілька партій.

Тепер Нурсултан Назарбаєв керуватиме Казахстаном ще сім років. Для зарубіжних економічних партнерів країни, зокрема й українських, це непогано. Адже нинішній президент — не «кіт у мішку». Його політика передбачувана, стабільна. І, звісно, авторитарна, проте для азіатської країни, якою є Казахстан, це природно. Щоправда, в самій країні є інша думка. «До моменту проведення цих президентських виборів у Казахстані була «авторитарна демократія». Тепер країна переходить до демократії повноправної, яка відповідає усім міжнародним політичним нормам», — заявив ІТАР-ТАКС директор Казахстанського інституту стратегічних досліджень Ермухамет Ертисбаєв.

Надія БЕДРИЧУК

... І Гете читати в оригіналі

Гете-інститут працює для іноземців, які прагнуть опанувати мову Гете

Будинки ці незвичайні: тут представники різних культур засвоюють діалог розуміння — через країну, куди вони прибули вивчати мову великого Гете, мову класики. У всьому світі їх 150, у Німеччині — 18. Один з провідних — у діловому центрі Європи, у Франкфурті-на-Майні. І це — Інститут Гете. Його називають не просто навчальним закладом, у стінах якого вивчають німецьку мову, а інститутом культури, де люди пізнають не лише світ іншої країни, а й щедро діляться найкращим, що привезли сюди з усіх куточків планети.

Посол німецької і центр діалогу

У Франкфурті Інститут Гете відсвяткував новосілля у старовинному щойно перебудованому (на це витрачено 1,5 мільйона марок) будинку пошти. Можна позаздрити: новітній дизайн відповідно до сучасного обладнання — все для навчання. І не тільки. Для духовного підживлення так само — у холах експонують роботи найвизначніших митців, які виставлялися в Америці, Франції, Великобританії. Модернізм, підвладний розумінню, — таке побачиш нечасто. Директор інституту пан Гюнтер Швінн-Цур переконаний: таке мистецтво допомагає в навчанні, бо змушує мислити. Звичайно, він пишається тим, що пощастило здійснити заповітну мрію: зробити інститут таким, яким він уявляв його в сучасному світі. І хоча це підприємство не орієнтоване на прибуток, однак на існування заробляє самотужки. Держава не виділяє на його потреби ані копійки. Та коли, скажімо, з'явилися в інституті якісь надлишки коштів, то вони без жалю передаються іншим інститутам Гете — молодшим братам, яким не завжди вдається працювати успішно, а потреби в них такі самі.

— Ми розташовані у зручному місці, — розповідає директор. — Адже Франкфурт перетворюється на фінансовий центр Європи, куди приїздять працювати ділові люди, часто з родинами. І не всі вони володіють німецькою. Звичайно, ми використовуємо цю перевагу, пропонуючи їм різноманітні курси навчання мови. Причому розроблена нами методика дозволяє засвоїти німецьку, пізнаючи країну, її культуру і традиції. Таким чином наш інститут перетворився на своєрідного посла німецької мови і центр інтернаціонального культурного діалогу.

Вчитися для фаху

Головна мотивація навчання німецької мови в Гете-інституті у Франкфурті — для фаху. Вчити краще й швидше. Я була просто вражена, коли переконалася, що лише за вісім тижнів інтенсивного навчання люди, що зовсім не знали мови, оволодівали нею і могли досить вільно спілкуватися. Звичайно, доводиться трудитися — викладач щодня протягом восьми годин працює з групою з шести слухачів. Причому навчання відбувається не тільки в аудиторіях, а й на вулицях, у численних кнайпах, на виставках, де слухачі намагаються якомога більше розмовляти з людьми. Безперечно, щоб узяти інтерв'ю на вулиці, треба побороти себе. Та результат вражаючий.

Звичайно, таке навчання коштує недешево, оплатити його самотужки людина не завжди може. Але фірмам, банкам, що зацікавлені мати фахівців, які володіють німецькою, це по кишені. І нема проблем, якщо ви люди сімейні, обтяжені дітьми: Гете-інститут має власний дитячий садок, куди запрошує досвідчених вихователів. А коли діти досить дорослі, то їм також пропонують інтенсивний курс навчання з повним пансіоном.

Для приїжджих підприємців і банкірів розроблено спеціальний курс з урахуванням їх потреб у діловій мові. А ще для студентів, фахівців різних галузей і для тих, хто просто бажає отримати насолоду від лірики Гете в оригіналі...

Звісно, за всією цією позірною легкістю і безпроблемністю — величезна праця і величезне піклування людей, що віддають свій талант і професіоналізм на вдосконалення навчального процесу, на те, щоб інститут запропонував своїм слухачам максимум можливостей для набуття знань. Навряд чи вони знають їх в обличчя — президента Гете-інституту професора доктора Гільмара Хоффмана, його куратора у Франкфурті й визначного мецената доктора Ханса-Бернгарда Нордхоффа, виконавчих директорів — доктора Карла-Хайнца Гартнера і доктора Гельмута Ноє. Але в тому, що інститут перетворився на суперсучасну установу, — левова частка їхньої праці й піклування.

Виграють усі

— Маємо дуже старатися, щоб інтерес до німецької мови у світі не зникав, — каже директор Гете-інституту Гюнтер Швінн-Цур. — Англійська стала базою комп'ютерної мови та Інтернету, мовою міждержавного спілкування. Та й інші мови змагаються за вплив у світі. І ми хочемо бути серед перших. Тому наші методики з навчання раз у раз вдосконалюються, а викладачі шукають нових підходів, щоб слухач краще сприймав матеріал. До того ж, ми — не просто школа, ми — центр нових впливів. Адже у Франкфурті народжуються геніальні фінансові проекти, а це позитивно позначається і на нашій діяльності. Намагаємося підтримувати високий імідж Гете-інституту у світі.

Щодня до аудиторій інституту приходять 250 слухачів...

Валентина ПИСАНСЬКА.
Франкфурт-на-Майні.

Правління ВАТ «Харківське підприємство автобусних станцій» повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 25 лютого 1999 року об 11.00 в приміщені Палацу культури Червонозаводського району (раніше БК будівельників) за адресою: м. Харків, пл. Руднєва, 19.

Порядок денний:

1. Звіт голови правління про господарську діяльність АТ за 1998 р. Основні напрями діяльності на 1999 рік. Затвердження річного звіту та балансу.
2. Звіт ревізійної комісії про результати перевірки фінансово-господарської діяльності товариства за 1998 рік.
3. Затвердження розподілу чистого прибутку за 1998 рік та нормативів розподілу на 1999 рік.
4. Прийняття статуту у новій редакції та змін до внутрішніх положень. Затвердження положення про спостережну раду.
5. Вибори спостережної ради.
6. Про нарахування та виплату дивідендів за підсумками роботи ВАТ «ХПАС» за 1998 рік.

Реєстрація учасників зборів відбудеться: м. Харків, пл. Руднєва, 19, Палац культури Червонозаводського району, з 8.30 до 10.00 25 лютого 1999 р.

При собі мати паспорт або інший документ, що засвідчує особу, та документ, який засвідчує право власності на акції, а для представників акціонерів — відповідну довіреність.

Адреса оргкомітету з підготовки та проведення зборів: м. Харків, пр.Гагаріна, 22. Телефони для довідок: 21-64-10, 21-65-06.

Правління.

Шановні акціонери ВАТ «Кіровоградгідроспецбуд»,

26 лютого 1999 року об 11-й годині відбудуться збори акціонерів за адресою: м. Кіровоград, вул. Промислова, 2.

Початок реєстрації учасників з 8-ї години.

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати діяльності товариства за 1998 рік.
2. Звіт ревізійної комісії про підсумки роботи за 1998 рік.
3. Затвердження розподілу прибутку за 1998 рік і планового розподілу прибутку на 1999 рік, строк та порядок виплати дивідендів.
4. Затвердження форми випуску акцій.
5. Внесення змін до статуту товариства.
6. Обрання та відкликання виконавчого органу та членів спостережної ради ВАТ.
7. Різне.

Правління ВАТ «Кіровоградгідроспецбуд».

До уваги акціонерів ЗАТ «Запорізький оліяжиркомбінат»

Повідомляємо, що:

26 лютого 1999 року о 15-00 за адресою: м. Запоріжжя, вул. Харчова, 3, відбудуться загальні збори акціонерів. Реєстрація учасників — з 13-00 до 15-00.

Порядок денний:

1) Звіт про роботу ЗАТ «Запорізький оліяжиркомбінат» за 1998 рік.
2) Затвердження балансу за 1998 рік.
3) Про обрання виконавчих та контролюючих органів ЗАТ.
4) Перспективи розвитку та визначення головних напрямів діяльності ЗАТ «Запорізький оліяжиркомбінат» на 1999 рік.

Для участі в загальних зборах необхідно мати з собою паспорт або інший документ, що завідчує особу. Для представників акціонерів — доручення на право участі у зборах, оформлене згідно з чинним законодавством.

Телефон для довідок: (0612) 65-49-55.

Шановні акціонери!

Правління ВАТ «Кожухівське» повідомляє, що збори акціонерів відбудуться 25 лютого 1999 року о 15-й год. за адресою: с. Кожухівка Васильківського району Київської області, будинок культури ВАТ «Кохужівське».

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати фінансової та господарської діяльності ВАТ за 1998 рік. Основні напрями діяльності підприємства на 1999 рік.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Затвердження річних звітів.
4. Різне.

Реєстрація учасників зборів — з 13-ї год.

Для участі в зборах потрібно мати при собі документ, що посвідчує особу.

Правління ВАТ «Кожухівське».

До уваги акціонерів ВАТ «Вознесенський сиркомбінат»

Повідомляємо, що загальні збори акціонерів відбудуться 6 березня 1999 р. о 10.00 за адресою:

329600, м. Вознесенськ Миколаївської області, вул. Молодогвардійська, 58-А.

Реєстрація акціонерів проводиться з 9.00

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати фінансово-господарської діяльності за 1998 рік.
2. Звіт ревізійної комісії за 1998 рік.
3. Звіт спостережної ради за 1998 рік.
4. Внесення змін та доповнень до статуту товариства.
5. Розподіл прибутку та дивідендів за 1998 рік.
6. Обрання керівних органів управління ВАТ.
7. Різне.

Для реєстрації акціонер повинен мати при собі паспорт. Для представників акціонерів (довірені особи) повинні мати паспорт та доручення, оформлене згідно з чинним закондавством, на право участі у зборах.

Довідки за телефонами: (05134) 4-72-83, 4-50-74;
тел./факс: (05134) 4-50-82.

Правління ВАТ «Вознесенський сиркомбінат».

Арбитражный суд Донецкой области (340105, г. Донецк, б. Пушкина, 34) возбудил дело о банкротстве № 21/2-216 ООО «Весы». Юридический адрес: 340100, б. Шевченко, 19а, р/счет 5467603 в Донецкой областной дирекции Укрсоцбанка, МФО 334011.

ЗАТ «Укртрансенерго» повідомляє про свою ліквідацію. Претензії кредиторів приймаються ліквідаційною комісією протягом місяця з дня опублікування оголошення за адресою: м. Київ, вул. М. Раскової, 23, тел. 517-54-00.

Арбітражний суд Київської області (м. Київ-33, вул. Жилянська, 58б) порушив справу №132/10б-98 про банкрутство дослідного господарства «Саливонківське»: 255170, Київська область, Васильківський р-н., с. Гребінки. Р/р 26008200064001 у Васильківському відділенні АПБ «Україна», МФО 321109, код ЗКПО 00497681.

Арбитражный суд Луганской области (348000, г. Луганск, пл. Героев ВОВ, 3а) возбудил дело № 12/1766 о признании банкротом ОАО «Прогресс».

Юридический адрес: 349140, Луганская область, г. Перевальск, ул.Дзержинского 23, р/с 260033000343 в Алчевском отделении АКБ «Укрсоцбанк», МФО 304052.

Правление открытого акционерного общества **«КИСЛОРОДМАШ»** уведомляет акционеров о созыве общего собрания акционеров. Общее собрание акционеров состоится 5 марта 1999 года в 14.00 в помещении клуба АО «Кислородмаш», находящегося по адресу: г. Одесса, ул. Промышленная, 1. Регистрация участников производится по тому же адресу в течение двух часов до начала общего собрания. При себе иметь акции (сертификаты акций) АО «Кислородмаш».

Повестка дня:

1. Отчет о деятельности АО«Кислородмаш» и «НИИТ Криогенмаш» в 1998 г.
2. Отчет ревизионной комиссии.
3. Распределение прибыли за 1998 г.
4. Утверждение контракта с председателем правления АО«Кислородмаш».
5. Утверждение положения о наблюдательном совете АО«Кислородмаш».

Правление АО «Кислородмаш».

Колективне сільськогосподарське підприємство «Шевченківське» повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії кредиторів приймають у двомісячний термін.

Абитражный суд Харьковской области (310022, г. Харьков, пл. Свободы, 5, Госпром, 8-й подъезд) возбудил дело № 9624/7 о банкротстве крестьянского хозяйства «Свитанок» гражданина Н. А. Кравцова. Юридический адрес: Харьковская обл., Харьковский район, с. Лизогубовка, ул. Садовая, 23, текущий счет № 26005266 в «Мегабанке», МФО 351629, код ОКПО 21237344.

Претензии кредиторов принимаются на протяжении месяца со дня публикации объявления.

Абитражный суд Харьковской области (310022, г. Харьков, пл. Свободы, 5, Госпром, 8-й подъезд) возбудил дело № 10957/7-72 о банкротстве общества с ограниченной ответственностью «ПиК». Юридический адрес: г. Харьков, ул. Сумская, 68, кв. 2, текущий счет 26008735 в «Мегабанке», МФО 351629, код ОКПО 21213533.

Претензии кредиторов принимаются на протяжении месяца со дня публикации объявления.

Арбитражный суд Автономной Республики Крым (333000, г. Симферополь, ул. Карла Маркса, 18) возбудил дело о банкротстве:

№ 5255-3 от 22.11.98 г. КП «Крымфон» (юридический адрес: Автономная Республика Крым, г. Симферополь, ул. Данилова, 43, р/с 1609798 Проминвестбанк, код ОКПО — 22236252.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Правління ВАТ «Фармак» повідомляє про проведення 26 лютого 1999 р. загальних зборів акціонерів

Порядок денний:

1. Звіт правління про підсумки діяльності Товариства за 1998 фінансовий рік і перспективи розвитку у 1999 році.
2. Звіт ревізійної комісії Товариства за 1998 рік.
3. Розподіл прибутку на 1999 рік.
4. Про внесення змін і доповнень до установчих документів Товариства по збільшенню статутного фонду в зв'язку з індексацією балансової вартості основних фондів.
5. Різне.

Початок зборів о 14 год. 00 хвилин, реєстрація акціонерів з 8 год. 30 хвилин.

При собі мати документи, що засвідчують особу.

Місце проведення: м. Київ, вул. Фрунзе, 63 (у конференц-залі), контактний телефон: 417-95-25.

Арбітражний суд Львівської області (м. Львів, вул. Личаківська, 81) порушив справи про банкрутство:

1. Малого приватного виробничо-комерційного підприємства фірми «РИТУАЛ» (Львівська обл., м. Дрогобич, вул. Будівельна, 32/1, р/р 26009178 у Дрогобицькому філіалі АППБ «Аваль») — справа № 2/988-23/363.
2. Виробничо-технічного підприємства «Джерело» (м. Дрогобич, вул. Війтівська Гора, 48, р/р 26009200547001 у Дрогобицькому відділенні АК банку «Україна» —справа № 2/1179-7/430.
3. Фірми «Інкомсервіс» (Львівська обл. Дрогобицький р-н., с. Лішня, р/р 26007100075001 у Дрогобицькій філії АТ «Україн-банк») — справа № 2/1178-7/431.
4. Малого підприємства «Магнолія» (Львівська обл., Дрогобицький р-н, с. Новошичі, р/р 26008301480207 у Дрогобицькому відділенні Промінвестбанку) — справа № 2/1180-7/429.

Претензії кредиторів та пропозиції санаторів приймаються арбітражним судом протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Волинської області (263005, м. Луцьк, вул. Грушевського, 30) порушив справу № 1/74-018 б про банкрутство комбінату громадського харчування — смт. Іваничі, 264900, Волинська обл., смт. Іваничі, вул. Залізнична, 6, р/р 460406 в АК АПБ «Україна»; смт. Іваничі, МФО 303116, код ЗКПО 05384146.

Арбітражний суд Миколаївської області порушив справу №875/4 про банкрутство райспоживспілки — смт. Веселинове, 329700, Миколаївська область, вул. Леніна,2, р/р 460617 у від. АПБ «Україна» смт. Веселинове, МФО 326308, код ЗКПО 01760285.

Претензії кредиторів та заяви сенаторів приймаються протягом місяця з дня публікації.

Арбітражний суд Полтавської області (314000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) за позовом ЗАТ Концерн «Фіко-груп» м. Києва порушив справу № 8/32 про банкрутство КСП «ім. Кірова» (с. Кірове Кобеляцького району Полтавської області: р/р 26005400015001 в АПБ «Україна» м. Кобеляки, МФО 331188, ЗКПО 03771075).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Донецької області (340105, м. Донецьк, бульвар Пушкіна, 34) порушив справу № 18/133б про банкрутство Артемівської Госпрозрахункової продбази РА (343407, м. Артемівськ, вул. Трудова, 2, Донецька обл.), р/р 26004980445 в Укрсоцбанку м. Артемівськ, МФО 334033, код 01708818.

Кредиторам звертатись протягом місяця до арбітражного суду.

Кузнецовське відділення Володимирецької об'єднаної ДПІ Рівненської області повідомляє, що арбітражний суд Рівненської області порушив справу про банкрутство ВАТ ФІВКК «Капітал» № 5/371-Б/98 (265921, Рівненська область, м. Кузнецовськ, р/р 26002301390015 у Кузнецовському відділенні ПІБ, МФО 333302, код ЗКПО 210993326).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються судом у місячний термін з дня опублікування оголошення за адресою: 266023, м. Рівне, вул. Відінська, 10.

Арбітражний суд м. Києва (252030, м. Київ-30, вул. Б. Хмельницького, 44-в) за заявою товариства з обмеженою відповідальністю «Чарівна Країна» (м. Київ, вул. Чигоріна, 12) порушив справу № 14/10 про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Онікс-Трейд» (боржник).

Юридична адреса боржника: м. Київ, вул. Чапаєва, 2/16.

Розрахунковий рахунок боржника — 2600320325б001 в Либідському відділенні банку «Україна» в м. Києві, МФО — 322926.

Письмові заяви кредиторів з майновими вимогами, а також заяви санаторів приймаються Арбітражним судом м. Києва протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

У номер

✔ Київ

Весь ринок ми зруйнуємо, а потім?..

(Початок на 4-й стор.).

Нема сенсу сперечатися про необхідність нового договору — вона очевидна. Сьогодні купівля-продаж електроенергії регулюється правилами, запровадженими ще два роки тому. До речі, чинний з 1996 року договір не закріплено законодавчо, Верховна Рада так і не отримала від Кабінету міністрів проекту закону. Учасники енергоринку негативно оцінюють реформаторські зусилля Міністерства енергетики. Навіть особиста участь глави енергетичного відомства А. Шеберстова, який активно переконує загальні збори у своїй правоті, залишила непохитною позицію більшості.

Організації, що забезпечують життєдіяльність народного господарства України, сподіваються на конструктивне співробітництво з Міністерством енергетики. Однак задають собі питання: чи здатне Міненерго реформувати галузь і чи не з'являться найближчим часом необгрунтовані укази і постанови, які провокують розвал і без того хиткої народногосподарської системи держави? Чи не виявляться вищі органи влади заручниками вузьковідомчих інтересів?

✔ Вінниця

На зміну шахтарям?

Більш як 300 медичних працівників Тростянецького району Вінницької області пікетували приміщення райдержадміністрації. Вдатися до акції протесту їх спонукала відсутність ліків. За словами завідувача хірургічного відділення В. Грипачевського, уже використано навіть непорушні запаси медикаментів. Майже рік триває ремонт пологового відділення, тому породіллі змушені народжувати дітей у сусідніх районах. Більшість сільських лікарень узагалі закрито.

Про оплату праці годі й казати: її тростянецькі медики не отримують з липня. Доведені до відчаю представники найгуманнішої професії попередили представників влади: у разі невиконання їхніх вимог, вони залишають за собою право вдатися до крайнього заходу — страйку.

✔ Чернігів

Тепер військовики — рятівники!

На базі розформованого розвідувального авіаполку, що дислокувався у Ніжині, буде створено мобільний підрозділ Міністерства з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи. Його міністр Валерій Кальченко побував у ніжинських авіаторів з приємною новиною: майже 400 офіцерів, а також інших спеціалістів-військовиків залучатимуться до проведення важливих операцій, зокрема зйомок Чорнобильської зони, Закарпаття. Мобільний загін, оснащений літаками, вертольотами, слідкуватиме за паводковою ситуацією в Україні і оперативно прибуватиме туди, де, можливо, неохідна буде допомога потерпілим від стихійного лиха тощо.

✔ Рівне

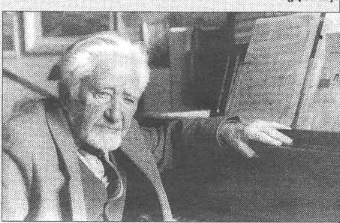
За моє жито мене й побито

Шість колективних сільгосппідприємств Радивилівського та Млинівського районів Рівненської області залишились ошуканими малим підприємством з Корця, яке уклало з ними договори на закупівлю зерна пшениці. Перебовивши на спирт 1300 тонн збіжжя і реалізувавши його, фірма-«одноденка» розпалась, а селяни не одержали від такого «партнерства» жодної копієчки.

✔ Фотофакт

Микола Філаретович Колесса і в 95 років живе за принципом «жодного дня без рисочки». Має учнів у Львівському вищому музичному інституті ім. М. Лисенка, бере участь у роботі вченої ради, працює з оркестром оперної студії, намагається не пропускати жодного цікавого концерту у Львові.

Фото Володимира ПЕСЛЯКА (ДІНАУ).

За дзвінкими бурульками, за дорогими бірюльками

Споживчий кошик

(Початок на 1-й стор.).

Красти ялинкові гілки у ботанічному саду — заняття азартне, проте ризиковане. Спилювати зелені дерева під адміністративними будинками — фі, як некультурно. Однак напередодні зимових свят дедалі більше нас замислювалося про альтернативні засоби придбання ялинок і того, що до них. І на патетичне «Яке Різдво без ялинки?» — спочатку хотілося розгнівано кинути: «А таке!». Та це тільки спочатку, а потім ви, скорившись ціновій кон'юнктурі, аналізували пропозицію товарів для новорічного ритуалу. І, потроху заповнюючи валізи, проймалися таємничим святковим духом.

Етапом номер один були ялинкові іграшки. Столичні магазини завезли їх на всі смаки. І відповідно до різної купівельної спроможності. Так, у ЦУМі найдешевшу кульку можна було купити за 88 копійок, найдорожчу у коробочці — за 8 гривень. Імпортні набори з 4 — 5 кульок йшли за 15 — 24 грн. Набір «бурульок» — 12 грн. Один «дощик» продавали за 0,62 — 2,50 грн. Простеньку гірлянду ліхтариків — за 5 —6 грн.

Наш ляльковий Дідусь Мороз значно поступався за ціною перед закордонним Санта Клаусом. Якщо першого нескладно було відшукати за «червінця», то другий гоноровито хизувався цінником «90 грн.». Якщо душила жаба, ви зупинялися на мініатюрній скульптурці за 7 грн.

Як ведеться, фірмові прикраси коштували в кілька разів дорожче за вітчизняні. Приміром, щось подібне до золотого лимона німецького виробництва пропонували за аж 20 грн. А китайський срібний дзвіночок — за 7 грн. Слід було подбати і про верхівку (3 — 5 грн.), і про карнавальну маску. У магазині остання коштувала понад 3, а з пір'я «а ля летюча миша» — 15 грн.

Усі цяцьки можна було знайти за сприйнятнішою ціною у підземних переходах. Наприклад, ті самі маски там продавали за гривню, а «дощики» — за 40 коп.

Крок за кроком, і вам залишалося основне: ялинка. Якщо ви затятий грін-пісовець або бажали вбити всіх зайців одразу, резонно було взяти невеличке штучне деревце. Уже прикрашені ялинки ненашого виробництва цього року продавали за значно вищою ціною, ніж торік (нині вона сягала 72 грн.). Зустрічалися наші — обскубані і без мішури — за 14 грн. Сріблясті ялинки з «дощику» брати було вигідніше: вони великі і за 10 — 70 грн.

Шанувальникам натуральних лісових красунь було і легше, і складніше водночас. Легше фінансово, бо дерево на ялинковому базарчику коштувало 5 — 15 грн. А складніше, бо ціна була прямо пропорційна пишності (читай — лисості). Плюс, у разі справжньої ялинки завжди залишалася небезпека, що до Різдва вона не доживе — обсиплеться.

Узявши середненьку за «десятку», ви брали калькулятор і сумлінно рахували, у скільки гривень обійшлося різдвяне ритуальне дерево. 20 кульок за гривню кожна (або дві коробки іноземних) — 20. Кілька «дощиків» —2. Гірлянда — 6. Верхівка — 5. Дід Мороз — 10. Тобто за мінімумом — понад 50 гривень.

Можливо, ви додавали до цього переліку й гроші, віддані за продукти для 12 різдвяних страв, напої, походи з дітьми у цирк (квиток — 6 — 15 грн.), перукарню, подарунки для друзів та родичів... Можна не продовжувати. Найпевніше, ви розпочали рік класично — з боргів. І вже точно не вклалися у щойно офіційно прийняті рамки малозабезпеченості (90 грн.), а тим паче — у мінімальну зарплату (73,7 грн.). Якщо, звичайно, така у вас є.

Іграшки відповідно до різної купівельної спроможності

Ольга КЛЕЙМЕНОВА.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Сезонна філософія оголеного тіла

«Ти хто: Снігуронька? Русалонька? Нудистка? Натуристка?»

«А король-бо голий!» — заволав хтось із натовпу в однойменній казці Андерсена. Насправді король був нудистом, але соромився відверто про це казати народові.

Наш обиватель отримав чимало адреналіну від споглядання оголених тіл і тілес у місцях громадського відпочинку громадян. Свободолюбні та демократичні зусібіч співвітчизники скинули з себе все вбрання і забобони. На столичному пляжі Гідропарку ці незакомплексовані особистості масово втілювали в життя філософію натуризму, в екстазі зливаючись з природою та одне з одним. Щоправда, останні своєю публічно-аморальною поведінкою ганьбили справжніх натуристів, і їх віддали анафемі місцеві філософськи голі гуру.

З'ясовується, нудист і натурист — дві великі різниці. Перші (від французького «ню») — просто голі люди, на свіжому повітрі фетишують на свої голі тіла. Нудистами можна назвати всіх відвідувачів лазень, які роздягаються, щоб помитися. А натуристи оголюються з особливим смислом...

Добре бути натуристом улітку, а ти спробуй узимку! Для того, щоб упоратися з таким завданням, нудистові треба стати моржем. А ось натурист, він і на Антарктиді залишиться натуристом! Бо вся річ не в тілі, а у філософії.

Головне, стверджує київський натурист зі стажем і рідкісним прізвищем Дмитро Іванов, — це система поглядів. І аж ніяк не тих, що нижче пояса. Від греків натуризм вести безглуздо. Їм було байдуже — вони голяком по містах ходили, і нікого це не лякало. А коли з'явився одяг, а разом з ним і пуританська мораль, гола людина почала всіх шокувати.

Уперше натуризм під вивіскою оздоровчо-спортивного клубу зафіксовано в Німеччині наприкінці минулого століття. Паралельно в різних країнах Європи люди скидали з себе вбрання і проповідували натуристичний спосіб життя. В демократичній Америці тривалий час натуризм вважали відвертим викликом громадській моралі, і тільки після війни з ним змирилися...

У фашистській Німеччині натуристичний рух зазнав непоправних втрат: спочатку його було сприйнято нацистами на «ура», а потім розстріляно. Чим не догодили Гітлерові оголені тіла співвітчизників, можна лише здогадуватися...

1953 року (до смерті Сталіна ця подія не стосовна) філософські голі індивідууми об'єдналися, створивши Всесвітню організацію натуризму. До неї входить 31 країна світу, Україна в тому числі.

Хоча юридично оформленої організації у нас у країні немає, але натуристично оголених вистачає. Щоправда, взимку натуристи сидять по своїх саунах, а на люди з'являються тепло вдягненими. А довгими зимовими вечорами наш натурист мріє про літнє узбережжя Криму, коли оголеною шкірою сідниць можна злитися з теплим морським камінням і відчути себе частиною природи.

Ольга ВІТЕР.
Фото Миколи ТРОХА.

Зайка чи Заїка? Питання не зняте...

Василь Заїка зазнав чимало прикрощів через своє прізвище. Ні, його не дражнять однолітки — вже не той вік. А річ у тому, що він сам, значиться, Заїка, дружина Зінаїда Михайлівна — Заїка, сини Олександр і Михайло — Заїки, а ось дочка Тетяна — Заика.

Як воно так сталося? Колись, як видавали людині паспорт, то як прізвище записували? Правильно, спочатку — на «общепонятном», а вже далі —українською. Але не в усіх мовах є «ї»! Отже, «Заика». Майже «Заїка», як значиться прізвище Василя Якимовича в одному з документів. Стараннями заповзятливого сільського «писаря» — секретаря сільської ради з Березнівського району — «Заика» з батькового паспорта «перестрибнув» у свідоцтво про народження дочки.

— Довго я оббивав пороги ЗАГСу Рівного, — каже чоловік. — Ось 17 документів зібрав! Читайте останній: «Аналіз документів, представлених заявником, свідчить: ... допущена помилка. Вірне родове прізвище — Заїка». І що, гадаєте, виправили? Дзуськи! Посилають у Березне...

— Ми не можемо тут видати нове посвідчення, — пояснює кореспондентові начальник відділу ЗАГСу Марія Мазурик. — Так у законі сказано.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Рівне.

Державне патентне відомство України і Науково-дослідний центр патентної експертизи Держпатенту України з глибоким сумом повідомляють про смерть на 71-му році життя одного з фундаторів національної патентної системи колишнього директора Науково-дослідного центру патентної експертизи

МАЦЕЛО Анатолія Олексійовича

і висловлюють щире співчуття рідним і близьким покійного.

Висловлюємо глибоке співчуття доценту Кіровоградського державного педагогічного університету ім. В. Винниченка, художньому керівнику Кіровоградської обласної філармонії Притулі Борису Васильовичу з приводу передчасної смерті його брата

ДУДУЛИ Олександра Семеновича.

Народні депутати України І. Шаров, О. Єдін, Л. Супрун.

Одинокі серця...

За дев'ятнадцять кілометрів від райцентру Кам'янка поміж рясних дерев, пагорбів і балок ховається село Жаботин. Ще не так давно славилося воно цілющою мінеральною водою «Жаботянська». Нині його знають здебільшого як пристанище для одиноких людей похилого віку. Тут — стаціонарне відділення районного територіального центру соціального обслуговування пенсіонерів та одиноких непрацездатних громадян.

Казенний притулок

Вижити за нинішньої фінансової скрути не під силу навіть сільським мінеральникам, що вже казати за якісь соціальні центри? Сподіватися на державне фінансування немає чого, а жити треба. Тож не сидять на місці ні завідувачка стаціонару Алла Чернишенко, ні директор територіального центру Надія Коробченко: розжилися трактором, адже є 33 гектари орної землі. Впорали своє поле, а потім і людям допомагали. Бажаючих було чимало, бо пустили нижчу, ніж у місцевому КСП платню: 1 грн. за сотку проти 1 грн. 50 коп. Заробили «живу» копійку. Ось і переваги конкуренції. Власними силами заготували на зиму овочі, щоб уже зовсім не сидіти на чужій шиї. Зібрали і врожай пшениці — 30 тонн, частину якої продали, а рештою засіяли поле. Загалом у керівників закладу серйозні плани на наступний рік. Хочеться не просто поновити підсобне господарство для власних потреб, а розширити його, щоб давало ще й прибуток. Аби менше ходити з простягнутою рукою.

— Щоправда, ще ніхто і не відмовляв нашим проханням, — доповнила Надія Коробченко. — Наприкінці вересня силами 12 підприємств району навіть зробили ремонт.

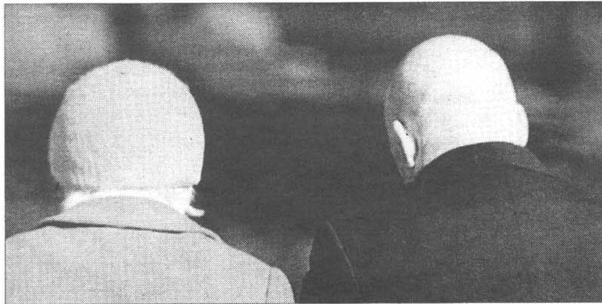
Нинішні ранні холоди, ой, як не до речі були. Вийшло з ладу опалення централізованої котельні. Потрібно замінити 400 метрів труб. Раніше весни ніхто нічого зробити не обіцяє. Опалювальний сезон розпочався із заготівлі дров і вугілля для грубок.

Це, так би мовити, аспект господарський. Питання ці важливі, але не основні. Головне — настрій людей, психологічний клімат. Хоч як дивно, але й у попередні часи будинки престарілих не користувалися популярністю, а нині й поготів.

Долі людські

У кожного з 26 мешканців стаціонару є свої радощі й клопоти. Ті, хто залишився з якихось причин на старість без родини, життям у стаціонарі задоволені. А от ті, в кого десь є доньки й сини, хоч як бадьоро себе тримають, а ні-ні та й зронять гірку сльозу. До деяких з них навіть час від часу навідуються на іномарках діти з далеких країн, куди виїхали на заробітки. Поплачуть, пожаліють стареньких та й знову гайда світ за очі.

Цифри, рядки, статистика. Вдумаймося: двадцять шість доль людських знайшли притулок у старенських корпусах колишнього тубсанаторію «Луч». А колись і вони були молодими, бадьорими, зрештою, потрібними і суспільству, і рідним.

Часом доля жорстоко поводиться з людиною. Бабі Харитині 80 років. За свій вік пережила всякого. У голодні воєнні роки потрапила до Грузії. Виконувала і жіночу, і чоловічу роботу. Сповна відпрацьовувала свій хліб на пилорамі. За роки, прожиті в чужій стороні, заробила й пенсію, і обжилася, як і всі, майном. Була й однокімнатна квартира. Та відомі події кінця вісімдесятих звели нанівець її сподівання на спокійну забезпечену старість.

— Зайшли до кімнати молоді хлопці років 19—20 і попередили: «У нас вистачає грузинів, аби заселити територію. А ви, руські, їдьте, допоки не пізно, бо інакше...». Плаче старенька, не розуміє, чим завинила в цьому житті. Чому на старість лишилася на вулиці?

Взяла тоді нехитру ношу: дещо з одягу та швейну машинку, яку купувала ще в 70-х роках на виплат. Добралася до рідних країв. Дякувати Богу, знайшлися добрі люди, прихистили. Трохи перебула та й назад у Грузію по нажите. Але де там. Далі Мінеральних Вод не пустили.

З довідкою, надісланою з рідної чужини, пішла в Кам'янський райсоцзабез. Розповіла свою сумну історію, пожурилася, що немає де жити. Так і оселилася в стаціонарі. Живе чотири роки.

Любов до братніх народів та інтернаціоналізм — гарні поняття лише на папері, в житті все інакше. Небагато знайшлося щиросердних і серед мешканців стаціонару, серед таких же старенських, що пережили голодомор і війну, розбудову і нинішню кризу. Почали цькувати, мовляв, зрадила рідну землю, пішла на легкий хліб. Ніхто й не загляне в її зболену душу і не побачить роз'ятреної поневіряннями та приниженнями рану. І що тут скажеш, як переконаєш сліпий гурт? Персонал стаціонару як може згладжує ситуацію. Вже й в окрему кімнату поселили бабу Харитину і переконують, що вона така самісінько, як і решта. Знаходить бабця розраду лише в роботі. Коли по господарству що допоможе, а коли схилиться над своїм скарбом — швейною машинкою та й веде з нею розмову, а та їй відповідає тихим-тихим стукотом. Для себе перешиває зі старенького одягу, хто щось попросить пошити — будь ласка. Не відмовить ніколи.

...У діда Федора сталася біда — перервалася струна на балалайці. Вік і до неї добрався. А бувало вечорами візьме свою триструнку, заграє веселенької, аж на душі розвидниться. Підхоплять сусідки мелодію та заведуть пісню. А хто спритніший, ще й затанцює. Журиться дід Федір, мовляв, як тепер бути.

— Треба б десь у село вийти, може, якого тросика знайду та вже якось прилаштую, — втішає сам себе.

Ой, як нелегко прижитися в чужому колективі людині, яка прожила життя у власному обійсті. Це не жарт на старість сходитися характером ще з трьома сусідками, що мешкають поруч у кімнаті. Психологія — це не їжа і не одяг, не переломиш і не пересилиш. Саме через це, мабуть, баба Параска (1913 р. н.) намагалася поперевах втекти з палати до своєї хатини, від якої залишилися лише похилені стіни та вросли до половини в землю вікна. Сусіди повідомили, що замерзне старенька просто неба. Певно, і нині темними ночами молить Бога про диво, що перенесло б її до рідного порога.

Надія помирає останньою?..

Із будь-якої ситуації вихід завжди можна знайти. І проблему поліпшення побутових умов у стаціонарі, на думку новопризначеного головного лікаря районної лікарні Миколи Плешканя, розв'язати можна.

— Одразу зазначу, що я людина нова, може, в чому до пуття ще й не розібрався. Але перспектива бачиться такою: в селі Косарі, що ближче до райцентру (6 км) є приміщення лікарні з новим і старим корпусами. З відомих причин наплив хворих значно скоротився. Місця для усіх, що є, цілком вистачає у старому корпусі. Новий можна заселити престарілими, їм тут було б зручніше. По-перше, мешканців стаціонару можна поселити по одному-двоє в кімнаті. По-друге, є газове опалення, отож постійно буде гаряча вода і тепло. По-третє, це поруч з автошляхом Київ—Знам'янка—Донецьк — чудове транспортне сполучення. Зрештою, під боком і вдень, і вночі будуть лікарі. Бо нинішній стаціонар має змогу утримувати лікаря на півставки. Він навідується раз на два дні. А знаєте, це старенькі люди, всяке буває. Питання початково розглядалося в райдержадміністрації. Заперечень немає. Поки що є проблема з фінансуванням. А потрібне воно лише на ремонт даху. На все інше вистачає власних сил.

Чи то місцина така глуха, чи не до старих нині, але про спонсорів та благодійницькі пожертви не чули тут зроду. Вряди-годи навідуються іноземні проповідники: про Бога розкажуть, про життя розпитають, а за ними, правда, й «гуманітарка» прибуде.

Шкода, що із заморських ліків використати вдається мало що. Вони, в основному, сильної дії. А потрібні елементарні: аспірин, валідол, но-шпа, цитрамон, папазол. Є потреба і в теплому одязі, взутті.

Молодість — не вічність!

Життя, життя... Для багатьох воно починалося з гуртожитка. Трохи старшим довелося скуштувати «общагівського» життя, чекаючи поліпшення житлових умов. І вони вже з меншим оптимізмом і без блиску в очах згадують ті роки. А як же тим, хто прожив більшу частину віку в рідній, нехай бідненькій хаті, де сповивала мати, наспівуючи неголосну колискову; звідки проводжали чоловіків на фронт, дітей до школи; звідки самі стільки років поспіль виходили зранку на роботу і куди поспішали увечері? У молодому віці важко змиритися з колективізмом. А коли за плечима 70? А попереду невідома безодня...

Олеся МАК.

Черкаська область.

Руїни історії між запилених кипарисів

Чим до нього ближче, тим кроки обережніші. За півкілометра звідси ревуть автобуси на гірській дорозі, гуде, наче вулик, сільський базар з усілякими південними принадами. Тут — кримською тишею просякнуті пошарпані часом колони, зяють отвори вікон і дверей, за якими, через відсутність підлоги, дихають вологою метрові ями. Хтось намагався почати в цих приміщеннях сучасний ремонт, але чомусь вчасно відмовився, навряд чи зрозумівши, що у старовинній плутанині кімнат потрібні досвідчені реставратори, а не доморощені будівельники. Інший, мабуть, був привід, серйозніший. Бо відмовитися від такого ласого шматочка у затишній долині вкрай важко. Знав Федір Іванович Шаляпін, де наймати.

— Дивно, що взагалі зберігся, — спроквола промовив він до напарника. — Бери плівку, за годину зустрінемося на березі.

Зустрілися за три. За підказкою секретаря селищного виконкому Раїси Булавенко він легко знайшов місцевого краєзнавця. Аркадій Квашнін, той, що «на громадських засадах з історії села й колгоспу в Морському з 1973 року», довго не міг повірити, що будинком зацікавилася така газета. Нарешті почав розповідати, що пам'ятав і про що здогадувався.

— Точна дата побудови не відома. Знаю, що колись тут була дачна колонія артистів Великого театру, заснована на паях Шаляпіна й письменника Леоніда Андреєва. Приїздили сюди артисти лікуватися від простудних захворювань. Місцевість тоді була суціль татарська, й тутешні знахарі добре розумілися на тому, як зміцнювати здоров'я закопуванням у пісок. Чи жив тут сам Шаляпін, точно не відомо. У його часи власницею місцевого винзаводу була жінка. Розповідали, що Шаляпіна вона запросила на дегустацію, й співак дав тут один концерт. От і все, що залишилося в пам'яті нашого села про знаменитого баса та його колег. Місцеві пригадують, що емігрувати, на відміну від співака, вона не встигла, й ганяли її добряче. Після революції? Дитсадок був, точно можу сказати. Потім гуртожиток робітників колгоспу. Що там відбувалося під час війни — не знаю. Але вистояв будинок. Подейкують, що одна дама, завклубом з Межиріччя, приходила на винзавод з пропозицією зробити там літературно-меморіальний музей. Ну, купити там, чи здати в оренду. Але оренда велика, а спонсорів серйозних немає. Радгосп відмовив. Зараз будинок розтягується, як і все інше. Я людина немолода, мені є з чим порівнювати. Тому з гіркотою можу сказати: вандалізм, як він був, так і повертається. А жаль. Будівля дуже добротна.

Йому залишився ще один візит. До власника шаляпінського будиночка, у виробничо-аграрне об'єднання виноробної промисловості «Массандра» радгосп-завод «Морський». Отам довелося почекати добряче. Директора Івана Іщука не було. Сказали, «на сесії». Головний бухгалтер Надія Ширяєва, дізнавшись, у чому річ, спочатку відмовилася розмовляти навідріз, але переконавшись, мабуть, що візитер не з «крутих», дозволила собі бути більш відвертою, проте з несхитною умовою. Журналіст має право процитувати лише одну фразу:

— Об'єкт не реалізовуватиметься.

І цей залізобетонний вираз людей, звиклих до точності у всьому, що стосується грошей, здався йому в ту мить витонченішим за прозу великого Андреєва.

Напарник був меншим оптимістом:

— І ти їм віриш?

— Не дуже... — подивився він туди, де за пагорбом мав бути будинок. — Але мені сподобався план Ширяєвої.

— Я думаю, — усміхнувся напарник.

І обидва гірські мандрівники рушили далі.

Дмитро КОНОВАЛОВ.

Пенсіонерам на замітку

Починаючи з 1 грудня, одиноким громадянам, які досягли пенсійного віку чи визнані інвалідами I або II групи, та сім'ям, які складаються із зазначених категорій громадян, середньомісячний сукупний доход яких на одного члена сім'ї не досягає 53 гривень 50 копійок, буде надаватися державна грошова допомога у розмірі 16 гривень 70 копійок.

А непрацездатним громадянам, щомісячний розмір доходу яких (з урахуванням надбавок, підвищень, щомісячних компенсаційних виплат та додаткової пенсії) не досягає 41 гривні, при призначенні пенсій буде надаватися цільова грошова допомога на прожиття у розмірі 22 гривні 50 копійок на кожного одержувача пенсії, а для одержувачів соціальних пенсій за віком — в розмірі до 16 гривень 70 копійок за рахунок коштів, з яких виплачується пенсія.

За рішеннями комісій, утворених виконкомами районних, міських рад, може бути встановлено додаткову щомісячну допомогу у розмірі до 23 гривень 50 копійок малозабезпеченим непрацездатним громадянам.

Занотуйте: ці положення закріплено постановами Кабінету міністрів України «Про державну грошову допомогу деяким категоріям пенсіонерів» (№ 1951 від 10 грудня 1998 року) та «Про підвищення розміру цільової грошової допомоги непрацездатним громадянам з мінімальними доходами».

У номер

✔ Київ

Виграєш на копійках — втратиш на гривнях

Чималі штрафи (декілька сотень гривень) усе одно не відбивають бажання у реалізаторів піротехнічних іграшок займатися протизаконною діяльністю. Так, за словами начальника відділу дозвільної системи ГУАСМ МВС України майора міліції Юрія Сіденка, новорічні та різдвяні свята для декого мали неприємний відтінок. Скажімо, лише цими днями працівники міліції вилучили з торговельної мережі 557 тисяч 388 заборонених до продажу піротехнічних засобів. Приміром, лише у затриманого за незаконну торгівлю небезпечними іграшками громадянина К. з Кривого Рога було вилучено 2370 таких засобів. Проте наші «самоделкіни» пішли далі. Працівники органів внутрішніх справ виявили 6 місць виготовлення такої продукції. У «кустарів» було вилучено 1139 різноманітних петард, феєрверків тощо.

✔ Житомир

Різдво — з «Ореєю»

Кілька десятків благодійних концертів дала житомирська хорова капела «Орея» під час новорічних та різдвяних свят. Таким напруженим ритмом виступів цей самобутній колектив мовби компенсував перед земляками свою тривалу відсутність: наприкінці минулого року «Орея» була у найтривалішій за час свого існування зарубіжній гастрольній поїздці. За сорок днів вона дала в Італії, Франції та Німеччині близько півсотні концертів. Серед найприємніших вражень — те, як високо оцінив швейцарський композитор Пауль Гелан виконання його нового складного модернового твору, презентувати який він попросив саме «Орею». Цього року колектив капели мріє відвідати Скандинавію, де співу житомирян ще не чули.

✔ Рівне

І Мавка завітає до вас

Приємний сюрприз для меломанів — аудіокасету «Волинська легенда» — підготувала студія звукозапису «Камертон» Рівненського інституту культури. Це стало можливим завдяки сприянню Всеукраїнського благодійного фонду «Соціальний захист», Рівненської обласної організації Партії зелених України та Здолбунівської виробничо-технічної фірми «Системний дизайн».

«Волинська легенда» — це прагнення сучасними музичними засобами довести до слухача своє розуміння одвічного протистояння матеріального й духовного, навіяне мотивами драми-феєрії «Лісова пісня» Лесі Українки. Композиторові Олегу Трофимчуку це вдалося, бо касета відразу знайшла свого слухача.

✔ Фотофакт

Цих різдвяних свят дітлахи очікували з великим нетерпінням. Одні — щоб погуляти вдосталь вулицями, наповненими усілякими дивами. Інші — щоб добре поколядувати. Адже для багатьох маленьких колядників це була не тільки весела різдвяна розвага, а й спосіб заробити трохи грошей, яких так бракує багатьом сім'ям.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Тепер-то вже наші діти наколядуються!

«Дайте, дядьку, п'ятака...»

Нотатки з приводу

(Початок на 1-й стор.).

Та й звідки у цих дітлахів гроші на пшоно? Якщо практично всі, кому ми відчиняли двері, одягнені у поношені пальтечка та взуті в геть мокрі через різдвяну відлигу старенькі черевики? А їх виснажені личка, що давно не бачили мила, дуже мало нагадували здорових рум'янощоких колядників —персонажів, любовно виписаних ще Гоголем.

Переступивши поріг, вони одразу ж починали канючити жалісливими голосами:

«Коляд-коляд-колядниця,
Гарна з медом паляниця,
Але з медом не така,
Дайте, дядьку, п'ятака...»

І господарі давали. Хто п'ятачок, хто яблуко, хто шматочок торту. Хоча, може, і для них самих це в господарстві не зайве. Але байдуже дивитися на маленьких обідранців було неможливо.

А ввечері по телевізору гарно вбрана дама, захлинаючись, розповідала про те, як раніше в наших селах відзначали Різдво Христове. І обурювалася, що за часів Радянської влади дітей намагалися відучити від колядування.

Глядачам, очевидно, залишалося розчулюватися й обурюватися разом із теледамою. І дякувати Президентові та уряду за великий внесок у відродження українських традицій.

Тепер-то вже наші діти наколядуються!

Антон КРУПІН.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Спорт

«Реал» ображений лідером

Футбол. Суперник київського «Динамо» в 1/4 фіналу Ліги чемпіонів, нинішній володар цього призу, мадридський «Реал» у черговому турі чемпіонату Іспанії поступився лідерові — «Мальорці» — на його полі — 1:2.

У «Сокола» тепер — великий «зуб»...

Хокей. Поновилися матчі чемпіонату СЄХЛ, розпочався його другий етап. Наша головна увага — до змагань першої п'ятірки, яка виборює нагороди турніру. У перших поєдинках календар звів дві київські команди — «Беркут-ППО» та «Сокіл». Ігри відбувалися на критій ковзанці АТЕК.

У першому поєдинку краще почувався «Сокіл» —незаперечний лідер СЄХЛ. Ніби й не грав у гостях, а на своєму льоду. І здобув упевнену перемогу — 4:0. Шайби закинули: Синьков, 14, 45, Свобода, 46, Мажугін, 47.

До речі, як ми вже повідомляли, лави найсильнішого клубу України напередодні старту другого етапу чемпіонату ліги отримали солідне поповнення. Через фінансову кризу в російському хокеї до Києва повернулися відомі майстри: Степанищев, Мажугін і Буценко.

Наступного дня сталася сенсація — господарі виграли — 4:3, зробивши чудовий подарунок своєму нападаючому Юркові Горульку, який став батьком. Його дружина Наталка народила доньку. Шайби в повторному матчі закинули: Воюш, 9, Рублівський, 10, Разін, 16, Яковенко, 28 — Безщасний, 7, Гончаренко, 23, Синьков, 51.

«ТІМ-СКУФ» долає психологічний бар'єр

Баскетбол. У чоловічому чемпіонаті країни у Суперлізі зустрічалися лідери — «ЦСКА-РІКО» (Київ) і СК «Миколаїв». У першій зустрічі підопічним Андрія Підковирова — армійцям — спершу важко було долати опір миколаївців, серед яких вирізнялися Фурман, Чаусов і особливо Раєвський. До речі, Олександр приніс своєму колективові 21 очко. Такий самий показник і у армійця Євстратенка, котрий стабільною грою відзначається не тільки в матчах за клуб, а й у національній збірній. Ці спортсмени і наступного дня були найвлучніші. Відповідно — 18 і 17 очок.

Але повернімося до першого поєдинку. Поступово ЦСКА перехопив ініціативу і не поступався нею вже до кінця зустрічі — 75:60 (38:30). Трошки зіпсував настрій переможцям вчинок їхнього товариша Ігоря Молчанова, який за 24 секунди до завершення гри вдарив суперника і за це був покараний дискваліфікуючим фолом. За такий вчинок гравець автоматично пропускає наступний поєдинок.

Повторний матч також відзначався бойовитістю і видовищністю. Миколаївці взяли реванш — 80:71 (42:36).

Не менш захопливо проходили й матчі лідерів жіночої Суперліги. Срібні призерки попереднього чемпіонату країни, спортсменки київського клубу «ТІМ-СКУФ», приймали переможниць двох останніх чемпіонатів — баскетболісток запорізької «Козачки».

Спочатку підопічні Ігоря Ткаченка, демонструючи неабияку злагодженість, високий вольовий настрій і добру майстерність, переконливо здолали грізних суперниць — 99:80. У киянок найрезультативнішими були Оксана Скойбіда та Діана Ярополова-Садовникова — по 26 очок.

Грають «ТІМ-СКУФ» і «Козачка»

А в гостей найяскравіше виступила невелика на зріст, швидка і моторна Наталя Сильянова — 26 очок.

Наступного дня все відбувалося значно гостріше і драматичніше. Запоріжанки, палко бажаючи сатисфакції, навіть виграли перший тайм — 34:32. І після перерви тривала виснажлива і непримиренна боротьба. Лише наприкінці зустрічі потужніше зіграли киянки. Серед них найяскравішою була зірка європейського баскетболу Марина Ткаченко. Вона закинула 21 очко. А найрезультативнішою була Скойбіда — 24. Сильянова цього разу здобула лише 18 очок. Отже, «ТІМ-СКУФ» виграв — 77:69.

Чотири поспіль успіхи в поєдинках з київськими динамівками та «Козачкою», гадаю, ще більше піднесуть бойовий дух клубу «ТІМ-СКУФ».

Добірку підготував
Віктор БРАНИЦЬКИЙ.
Фото Миколи БОЧКА.

Редактор номера Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.
Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Сергій ПРАВДЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 204894.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311003.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса ВР України: 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок —441-88-23; телефакс —224-72-54; відділ реклами —441-89-34, 441-89-44; телефакс —449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com

Засновник і видавець — Верховна Рада України